БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

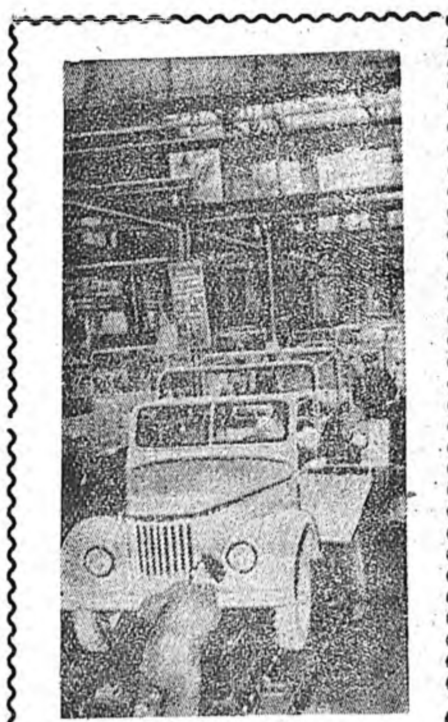
№ 93 (8619)
АПРЕЛИИН 19
СУББОТО
1958 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Хабарай тарилга амжалтатайгаар үнгэргэе, 1958 ондо хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр баян ургаса ургуулая!

(1958 оной Майн 1-дэ зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа).

Ульяновск. Ульяновскын автомобильна заводой комсомолшууд ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүрысэн, Египедтэ эльгээгдэхэ машинануудые бүтээлсэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Египедтэ эльгээгдэхэ «ГАЗ-59» маркын автомобиль хабсаргагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хабарайнгаа тарилгые колхоз, совхозуудай ямараар угтажа байһаниие шалгажа байнабди

ҮНЭТЭЙЛ ХАБАРАЙ ГАНСАШЬЕ ҮДЭР, ҮГЭҺЭН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭЕЛ ҮТЭР, ХАБАРАЙ ГАНСА ҮДЭРЭЙ АЖАЛ ХАНГАХАЛ ХООЛООР БҮХЭЛИ ЖЭЛ

* * *

Түнхэнэйхид энэ жэлдэ кукуруза тариха тухай бодоно гү?

Мүнөө Түнхэндэ хабарай урин дулаан ерэжэ, хабарай тарилга хэхэдэ таатай саг болобо.

КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй тоолые, мүн СССР-эй Верховно Соведэй Сессиин шиидхэбэриие зүбшөөн хэлсээд, тэмүүһэн һайшаажа, түнхэнэйхид ороотарила бүри ехээр абадаг болохо уялга абаһан. Шэнжисэ тариха, ургуулха асуудалда ехэ анхарал хандуулагданхай. Энэ аймагай колхозууд тэжээлэй культурануудые бүри ехээр таридаг боложо, малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ зорилго табиба.

Хабарайнгаа тарилгые хаһа сагтань, агротехническэ богони болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргөөд байбал, энэ хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадахаар байна. Саг хүлеэжэ байнгүй аймагай түрүү колхозууд тарилгын хүдэлмэри мүнөө эхилээ.

XX-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд аймаг соогоо түрүүлэн газар борнойлжо, газараа хахалжа эхилһэн байна. Богони болзорой туршада эндэ зуу гаран гектар газар борнойлогдоо.

Апрелиин 14-дэ «Сибиряк» колхозой ажалшадай хабарай тарилгада ямар бэлэдхэлтэй байһанаа хоорондоо хинан шалгаад, тодорхойлһон дутагдалнуудаа усадхаад, тэрэ үдэртөө газараа борнойлжо эхилһэн юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой поли дээрэ трактор, машинын дунгинөөн таһарнагүй. Хабарайнгаа тарилгые эрхим һайнаар үнгэргэжэ, үндэр ургаса абахын түлөө механизаторнууд, колхознигууд үсэд шангаар ажаллажа эхилбэ. Жэшээлбэл, трактористнууд Иннокентий Александров, Георгий ...тьев гэгшэд хоёр үдэрэй туршада 200 гектар борнойлоо. Механизаторнуудайнгаа бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын тулада колхоз байра байдал түхеэржэ үгөө. Стандарын улаан булан, столово нээгдэн...

— Манай колхоз энэ жэлдэ бухы дээрээ ... мянган центнер орооһото культура, тэрэ тоодо 23,5 мянган центнер шэниисэ ургуулжа абахын түлөө тэмсэжэ байна,— гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шафиков мэдүүлнэ.

Аймагай зарим колхозууд хабарайнгаа тарилгада муугаар бэлдэнхэй байшоо. Жэшээнь, «Новый путь» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Трофимов) хабарайнгаа тарилгада муугаар бэлдээ. Тус колхоз энэ жэлдэ 625 гектарта орооһото культурануудые тариха түсэбтэй. Бүхы тарилгын талайн хахадтань шэниисэ таригдахаар хараалагдана. Иимэ хэмжээнэй тарилга хэхын тулада 900 центнер үрэһэн хэрэгтэй. Гэбэшье хабарай тарилгын эхилхээ байбаһаань, энэ колхоз ойроойдоол 279 центнер үрэһэ хүрэнгэтэй. Тиибэшье энээхэн багахан үрэһэниинь шанаржуулагдаагүй байна.

Техникые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ асуудалда колхозой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа табинагүй. Мүн тракторна бригадануудые хайшан гэжэ техническэ талаһаань хангахаб гэһэн асуудал тодорхойлон шиидхэгдээгүй. Бригадынхид хайшан гэжэ ажаллаха тухайгаа һайса бодомжолжо үзөөгүй, томилогдоһон прицепщигүүдынь заабари заршам абаагүй байна.

— Мүнөө бидэнэр хуушанайхяараал шахуу ажаллажа байнабди. Трактор, машинынгаа эбдэрхэ болоо һаань запчасть асархаяа мүнөөхил Түнхэнөө ошохо болохомнай ха,— гэжэ тракторна бригадын бригадир нүхэр Томилов хөөрэнэ.

Хүршэ колхозуудынь техникэ, зэмсэгүүдээ хадагалха, байлгаха, заһабарилха сарай байрануудые түхеэрэнхэй. «Новый путь» колхозойхид энэ талаар юушье хээгүй байһаар.

«Победа» колхозойхид хабарай тарилгын хүдэлмэриие унжагайруулха туйлдаа хүрөөд байна.

Аймагай олохон колхозуудта тарялан сабшаланда наг шэбхэ гаргаха, үнэһэ суглуулха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. «Победа» колхоздо түсэбэй ёһоор тарялан сабшаланда 4 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаха байһан аад, апрелиин 17-ной байдалаар ойроойдоол 2 мянган тонно гаргагданхай.

Энэ жэлдэ Түнхэнэй колхозууд орооһо таряа, мүн тэжээлэй культуранууды хоёр дахин шахуу ехэдхэхэ байна. Энэ ушарта кукуруза тарилгада гол анхарал табигдаха байгаа. Гэхэтэй хамта, энэ жэлдэ аймагай олонхи колхозууд кукуруза тариха тухай һаналаа табинагүй. «Новый путь» колхозойхид 16 гектарта, «Победа» колхозойхид бүришье бага газарта кукуруза тарихаар хараална ха. Мүнөө хүрэтэр аймагай нэгэшье колхоздо кукуруза ургуулагшадай звено эмхидхэгдээгүй. Кукуруза тарилгада үрэжэлтэй һайн газар үгтэхэ, үрэһэ хүрэнгэ бэлдэгдэхэ ёһотой байгаа. Теэд тиимэшье юумэн үгыл даа. Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 50 гектарта кукуруза тарихаар хараалагдана. Гэбэшье, кукуруза ургуулагшадай звено мүнөө хүрэтэр тэндэ эмхидхэгдээгүй байһаар.

Колхозуудай правлени, партийна организаци дутагдалаа дары усадхажа, хабарайнгаа тарилгые эрхимээр үнгэргэхэ уялгатай.

ШАЛГАЛТЫН БРИГАДЫНХИД:
В. Кистинев, «Сибиряк» колхозой ханын газетын редактор, **С. Бубеев,** «Красное знамя» газетын хүдэлмэрилэгшэ, **Б. Шатонов,** «Бурят-Монгольская правда» газетын тусхай корр.

*

Эдэ дутагдалнуудые дары усадхаха

(Шалгалтын бригадануудай мэдээсэлһээ)

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Үсэгэлдэр шалгалтын бригадануудта хабаадагшад: хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, колхозой газетэнүүдэй редакторнууд, эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэд, партийно-советскэ эдэбхитэд, комсомолшуул Кяхтын аймагай колхозуудай полинуудаар ябаба.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Кяхтада дулаан үдэрнүүд болонхой. Хаа хаанагүй газар гэдэжэ, 20—25 сантиметр гүнзэгыдэ газар хахалхаар болоо.

Хабарай тарилгые Калининай нэрэмжэтэ колхозой ямар бэлэдхэлтэйгээр угтажа байһантайнь танилсаад, шалгалтын бригадынхид иимэ юумэ мэдээсэнэ.

Тус колхоздо тарилгын урда тээхи хүдэлмэри эхилбэшье, тарилгада бэлэдхэл дүүргэгдээдүй. Түсэбэй ёһоор тарялан, сабшаланда 7 мянган тонно наг шэбхэ гаргагдаха аад, 1700 тонно гаргагдаа.

Үрэһэ хүрэнгэшье һайса бэлдэгдээдүй. «Боты» гэжэ газартахи тоог дээрэ үрэһэнэй таряан сэбэрлэгдэнэ. Тэндэхи шэниисын үрэһэн тарилгын шанар муутай. Таряа сэбэрлэхэ машинын муугаар заһабарилагдаһанһаа боложо, үрэһэ хүрэнгын таряан томо жэжээрнь муугаар илгагдана, биратай һайнаар сэбэрлэгдэнэгүй.

Колхозуудые хангаха тракторна бригадануудта ябаха хүнүүд хүсэд томилогдоогүй. Мүн прицепщигүүдшье дутуу байһаар. Зарим полевой стануд заһагдажа, будагдаадүй.

Хабарай тарилгын үсэдэ ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин түсэб һайса бодомжолжо табигдаадүй. Шэнэ эрхэ байдалтай тааралдуулан хүдэлмэреэ хубилгаха тухайда колхозой партийна организаци биратай юумэ хээгүй байна.

Колхозууд үрэһэ хүрэнгэеэ шанаржуулжа, тарилгын шанарта хүргөөдүй, таряа хордохо хорогүй. Энэ колхоз «Заготзерноһоо» кукурузын, наран сэсэгэй, шара будаагай үрэһэ хүрэнгэ абажа асараадүй.

Полевой стануудые хаһа саг соонь заһабарилха, будаха тухайда колхозой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа табяагүй байшоо. Илангаяа Чанда нютагтахи полевой стан заһабарилагдаагүй. Эндэ колхознигууд, механизаторнуудай байха гэр, столово бэлдэгдээдүй байна.

Энэ Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой газар үрэжэл багатай, тиимэһээ үтэгжүүлгэ һайса хээд лэ байхада һайн ургаса үгэжэ шадаха гэлсэдэг юм. Гэбэшье, 4400 тонно наг шэбхэ полидо гаргагдаха байһан аад, ойроойдоол 576 тонно гаргагдаа бшуу. Тиигээд наг шэбхэ зөөлгэдэ ябаһан тракторнуудые ондоо хүдэлмэридэ эльгээжэрхёо.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тарилгада бэлэдхэлэй ямараар хэгдэжэ байһаниие шалгахада иимэ. Полевой стан дээгүүр ябахадань тарилгын урда тээхи борнойлго, зарим газарта пар хахалжа байһан трактористнууд лэ дайралдаба. Тиихэдэ ябаһан лэ бригадануудтань ажаллаха хүнүүд хүсэд томилогдоодүй.

Тракторнууд һайса заһабарилагдаагүй. Нүхэр Цыбиковэй хүтэлбэрилдэг бригадада хүдэлмэриин түрүүшын үдэр 2 тракторые байлгажа, заһабарилга хэхэ ушартай болоо. Нэгэ тракторайнь радиатор эбдэрхэй, нүгөө тракторайнь тоһо һоруулдаг насос эбдэрхэй байба ха.

10-дахи тракторна бригадада 2 сеялкэ заһабарилагдаагүй байгаа. Гэхэтэй хамта, энэ сеялкэнүүдээрээ горьтойхон газарта тарилга хэхэ гэжэ хараална. Энэшье, бусадшье бригадануудта шэнэ сеялкэнүүд абтаһан аад, туршагдажа үзэгдөөгүй, шухала часть, детальнуудынь таарууулжа, табигдаагүй байна.

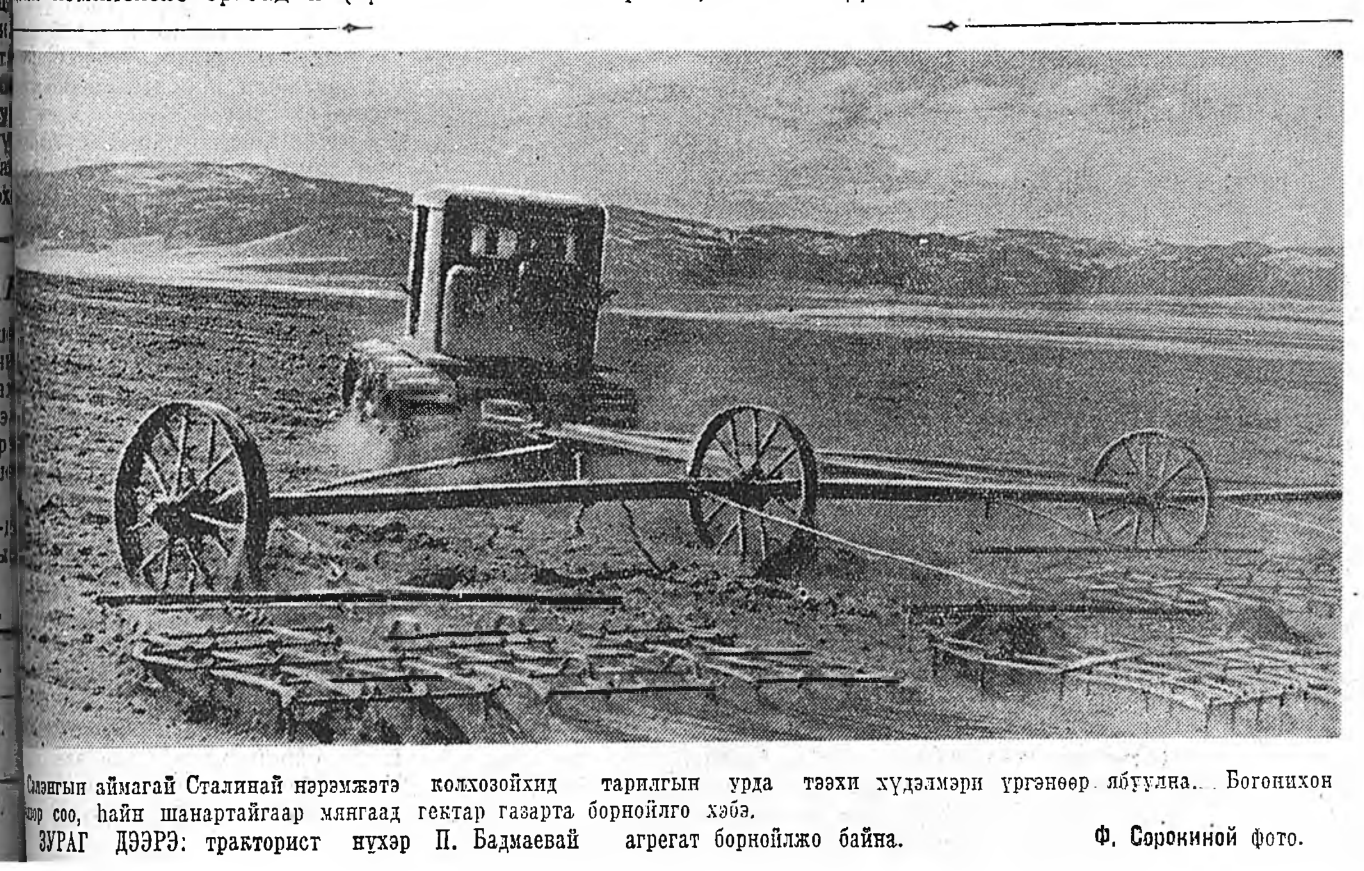
Энэ колхозой тарилгын үрэһэ хүрэнгэ шанар муутай. Шэниисын тарилгын шанар 70 процент, яарсынхинь—бүришье доогуур. Үрэһэ хүрэнгэ шанаржуулха, сэбэрлэхэ хүдэлмэри удаанаар ябуулагдана. Дуталдаһан үрэһэ хүрэнгэеэ хүсээжэ абаха тухайда колхозой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа табинагүй.

Я. Оршанский.

Эртынгээ борнойлго дүүргэбэ

МУХАРШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). Аймагай «Үнэн» колхозой механизаторнууд эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилжэ, эртынгээ борнойлго болзорһоонь урид дүүргэбэ. Энэ колхоздо хамта 910 гектарта борнойлго хэгдээ. Борнойлго хэхэдээ нэгэдэхи комплексно бригадын (бригадирынь нүхэр Гомбоев) механизаторнууд нүхэд Ц. Бадмаев, Ц. Дашиев, Б. Дымбрылов, Ч. Бадмаев гэгшэд Түнхэнэй суута механизатор нүхэр Тахановай үүсхэлдэ харюу болгон, даалгабаряа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэжэ ябана.

Т. Гармаев, манай корр.

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид тарилгын урда тээхи хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Богонихон хугасаа соо, һайн шанартайгаар мянгаад гектар газарта борнойлго хэбэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист нүхэр П. Бадмаевай агрегат борнойлжо байна.
Ф. Сорокиной фото.

Майн 1-нэй урда тээхи ажалай бэлэгүүд

КОМСОМОЛЬСКО ТҮРҮҮ ГҮҮРТЭ

Хонхор-Нуга. Һаалишад бултадаа согтой залитай. Кударынгаа аймаг дотор түрүү һуури эзэлдэг Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомольско гүүртэ эндэ оршоно. Энэ гүүртынхид жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн гурбан һара соо үнеэн бүриһөө 451 литр һү һааһан гэхэ гү, али гансахан март һарада 193 литр һааба. Энэнь февраль һарынхиһаа 51 литрээр ехэ болоһон байна.

Гүүртэдэ булта комсомолшууд ажаллана. Эдэнэр март һарын хүдэлмэриин дүнгөөр ВЛКСМ-эй айкомой дамжуулгын вымпел абаһан байха юм. Гүүртын түрүү һаалишан, группын комсорг Базарцу Батуева үнгэрһэн гурбан һара соо үнеэн бүриһөө 505 литр, тиихэдэ Дулма Дампилова 491 литр һү һааба.

Майн урда тээхи мүрысөөндэ оролсоһон гүүртын комсомолшууд һү һаалгаяа бүри дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэ.

М. Очиров.

АШААНАЙ ПОЕЗДНУУДЫЕ ҺАЙНААР БЭЛЭДХЭНЭ

Түмэр замай Мысовая станциинхид Уласхоорондын һайндэр Майн 1-ниие ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтажа байна. Вагоной мастернууд байһан С. Чувашев, С. Клубничников гэгшэд 1956 онһоо хойшо кондукторска резервдэ хүдэлмэрилнэ. Эдэ хоёр урданшье өөһэдынгөө уялгые эрхимээр дүүргэжэ байһан юм.

Мүнөө Мысовая станциһаа Улан-Удэ хүргэгдэхэ ашаанай поезднуудые бүридхэлгэдэ тэдэнэр ажаллана. Тиигэхэ зуураа, бүхы поезднуудые саг соонь аян замдань мордохуулдаг.

Эрхимээр ажалладаг эдэнэрэй нэрэнүүд Хүндэлэлэй доска дээрэ хододоо бэшэгдэдэг.

В. Полухина.

Луговод үбгэжөөлэй эдэбхитэ ажал

Николай Иннокентьевич жара гарамгай наһанай, сарюун солбон үбгэн юм. Энэ үбгэн Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ артелиин луговод болоһоор хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байна.

1957 оной февраль һарада колхозой правлени ургаса муутай 30 гектар тухай сабшалан тэрээндэ даалгажа үгэһэн байгаа. Үбгэжөөл 30-аад тонно наг шэбхэ тэндээ гаргааһэн. Тиигээд энэ үедэ луговодуудай звеногойхидтой хамта ябажа, 5 километр утатай шэнэ һубаг-ханааба малтаад, Кударинка горхонһоо уһа урадхуулжа, тэрэ газараа хабарһаа эхилээд сабшаха болоторынь 2—3 дахин уһалаа. Тиин урдань энэ сабшалан дээрэһээ ойроойдоол 60-аад центнер шанар муутай үбһэнэй абтадаг байгаа һаань, Николай Иннокентьевич 650 центнер үбһэ хуряажа абаа. Энэ үбгэжөөл дүршэл ехэтэй, ажалдаа дуратай, оролдосотой хүн юм. Газар уһалхада ехэ дүршэл хэрэгтэй юм—гэжэ нүхэр Дампилов хөөрэнэ. — Юуб гэхэдэ, шиигтэй, хотогор газарые хэмһээнь үнгэртэр уһалаа һаа, тэндэ үбһэ ногоон ургахаяа болишодог байна. Хуушанайнь ургамалай орондо нарһан үбһэн, ожорһон ехээр ургашадаг. Газар уһалхадаа тэрэнээ ходо эрьежэ шалгажа, хаража байха хэрэгтэй. Добо, ташалан, доро газар яажа уһалхаяа мэдэхэ шухала.

Луговод Дампилов түбхын түрүүндэ сабшалангаа модо, шулуунһаань сэбэрлээ юм. Хүбхэн ургаһан газарые борнойлоо. Иигэжэ ажаллаһанай ашаар гектар бүриин 22 центнер үбһэ ногоо ургуулжа, аймаг соогоо түрүү зэргэдэ гаранхай.

Һаяхан болоһон аймагай луговодуудай болон түрүүшүүлэй конференци дээрэ үбгэжөөл өөрынгөө дүй дүршэл тухай суглараагшадта хөөрэжэ үгөө. Колхозно байгуулалтые улам саашань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй тогтоолтой танилсаад байхадаа, нүхэр Дампилов сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 50 центнер үбһэ абахаб гэжэ урмашан мэдүүлээ.

Николай Иннокентьевич мүнөө жэл сабшаландаа га бүриин 50 тонно наг шэбхэ гаргаад, уһалууриин һубаг-ханаабануудые шэнээр заһажа дүүргээд байна.

Мүнөө жэл ургаса муутай зарим сабшалангаа борнойлжо, люцерныи, хяагай үрэһэ тариха юм.

Эрхимээр ажаллаһанайнгаа түлөө нүхэр Дампилов нёдондо жэл 1500 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаһан байна.

Майн һайндэрые ажалай бэлэгээр угтахын түлөө үбгэн луговод оролдосотой һайнаар ажаллажа байнхай.

Ж. Гунчитов.

1958 оной нэгэдэхи кварталда жэжэ эд товарнуудые худалдаха гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

1958 оной нэгэдэхи кварталда гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаагаар 152,9 миллиард түхэригэй жэжэ эд товар худалдагдаа. Энэнь 1957 оной нэгэдэхи кварталайхида орходоо 6,5 процентээр ехэ. Нэгэдэхи кварталай түсэб 100,7 процентээр дүүргэгдээ.

1958 онһоо эхилэн колхознигууд, хүдэлмэришэд, алба хаагшад хүдөө ажахын продуктнуудые, тэрэ тоодо мяха, һү, үндэгэ гүрэндэ уялгата ёһоор тушаахаяа болёо. Гэбэшье, колхоз, совхозуудта мал ажалай продуктнуудай ехээр абтадаг, бэлэдхэгдэдэг болоһон дээрэһээ эдэ продуктнууд гүрэндэ багааар ородог болоо бэшэ, харин бүри ехээр ородог болоһон байна. Энээнэй ашаар хүн зондо 53 мянган тонноор ехэ мяхан, мяханай зүйлнүүд, 16 мянган тонноор ехэ малай тоһон, мүн үнгэрэгшэ жэлэй нэгэдэхи кварталайхида орходоо 569 мянган тонноор ехэ һүн, һүнэй продуктнууд худалдагдаа.

1958 оной нэгэдэхи кварталда 1957 оной нэгэдэхи кварталайхитай сасуулбал, продуктнуудые хүн зондо худалдалга иимэ хэмжээгээр ехэ болоо: мяхан — 11 процент, малай тоһон—16 процент, һүн, машиндагдаагүй һүнэй продуктнууд—24 процент, үндэгэн—11 процент ехээр худалдагдаа.

Мүн сахар—13 процент, хилгааһан бүд —5, торгон бүд —13, лён бүд —18, гадар болон дотор хубсаһан—10 процент, трикотажна хэрэгсэлнүүд— 14, арһан гутал—12, мебель—16 процент нёдондоной түрүүшын кварталайхиһаа ехээр худалдагдаа гэжэ даб дээрэ абтаһан мэдээнүүд харуулна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлени.

НҮХЭР К. Е. ВОРОШИЛОВ ВАРШАВА ЕРЭБЭ

ВАРШАВА, апрелиин 17. (ТАСС). ПНР-эй Гүрэнэй соведэй уряалаар Польшын Арадай Республикада ерэһэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловые, тэрээнтэй хамта ябалсагшадые Польшын Арадай Республикын ниислэл—Варшавын ажалшад апрелиин 17-до угтаа.

Польшын ниислэл хото баяр ёһололойхёор шэмэглэгдэнхэй. Советскэ Союзай, Польшын гүрэнэй тугууд, «Хүндэтэ айлшан, Польшын арадай хани нүхэр Климент Ефремович Ворошиловые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалнабди!», «Социалистическэ оронуудай бата нэгэдэл улам бэхижэг лэ!», «Советскэ Союзай, Польшын арадуудай хани барисаан хэтэ мүнхэдөө мандаха болтогой!» гэжэ бэшээтэй уряа лозунгнууд үйлсэ, талмайнуудта хаа хаанагүй харагдана. Польшын Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Завадский, Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл Партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь В. Гомулка, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич, ПОРП-ын ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүд: С. Ендриховский, И. Лога-Совиньский, Е. Моравский, Э. Охаб, ПОРП-ын ЦК-гэй секретарьнар З. Клишко, Б. Яросинский, сеймын маршал Ч. Выпех, Гүрэнэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо С. Кульчинский, Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо З. Новак, министрнүүд, ниитын болон гүрэнэй бусад ажал-ябуулагшад Советскэ Союзай, Польшын Арадай Республикын гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Варшавын гол вокзал дээрэ нүхэр К. Е. Ворошиловые, тэрээнтэй хамта ябалсагшадые угтахаяа ерээ. Варшавада байдаг советскэ посольствын дипломатическа состав, мүн бусад оронуудай дипломатическа түлөөлэлгын гэшүүд, хүдэлмэрилэгшэд байлсаа.

Нүхэр К. Е. Ворошилов хамта ябагшадтаяа баярай хүгжэмэй зэдэлээн доро вагонһоо гарана. Тэдэнэр А. Завадскитай, Б. Гомулкатай, Ю. Циранкевичтэй болон Польшын гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй гараа барисалдан, нүхэдэй ёһоор мэндэшэлдэнэ. Советскэ Союзай, Польшын Арадай Республикын гүрэнэй гимннүүд зэдэлнэ. К. Е. Ворошилов А. Завадский хоёр хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа гарана. Удаань К. Е. Ворошилов болон советскэ бусад айлшад министрнүүдтэй, дипломатическа корпусой гэшүүдтэй мэндэшэлэлсэнэ.

Польшын ниислэл хотын олон түмэн ажалшадай митинг болохо вокзалай дэргэдэхи талмай дээрэ Варшавын предприяти, барилганuудай олон мянган хүдэлмэришэд, студентнэр, залуушуул суглараа. Тэдэнэр тугуудые, улаан бүд дээрэ бэшэгдэһэн лозунгнуудые, бишыхан тугханuудые гартаа баринхай. Үхибүүд советскэ айлшадта, Польшын Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэдтэ баглаа сэсэгүүдые барюулна.

К. Е. Ворошилов, А. Завадский, В. Гомулка, Ю. Циранкевич, Е. А. Фурцева, К. Т. Мазуров болон бусад трибуна дээрэ гараба. А. Завадский амаршалгын үгэ хэлээ.

Удаань СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов үни удаан замхашагүй овацяар, «Манай хүндэтэ айлшан, Польшын арадай хани нүхэр Ворошилов мандаха болтогой!» гэһэн үгэнүүдээр угтагдажа үгэ хэлээ.

Тиигээд нүхэр К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй хамта ябалсагшад, мүн Польшын гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд автомашинануудта һуужа, советскэ айлшадай байха байра тээшэ ябаба. Нүхэр К. Е. Ворошиловай болон Польшын гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй вокзалһаа байра хүрэтэрөө ябаһан бүхы замдань Польшын ниислэлэй олон мянган ажалшад амаршалаа. Тэдэнэр К. Е. Ворошиловай, советскэ айлшадай хүндэлэлдэ, Польшын болон Советскэ Союзай арадуудай таһаршагүй, хэтэ мүнхын хани барисаанай хүндэлэлдэ һайн һайхан юрөөлнүүдые хэлээ.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 88 жэлэй ойдо

Ленинэй түрэһэн нютагта

УЛЬЯНОВСК. (ТАСС). Гол горхоной уһан аятай зохидхоноор харьялан урдана. Волга мүрэнэй эрьэ сагаан саһан хүнжэлөө сэлинхэй, үбэлэй саг дүүрэжэ, мэнэ мүрэн дээгүүр пароходууд ябадаг болохонь.

88 жэлэй саада тээ урин дулаан хабарай нэгэ үдэр Симбирск хотын Стрелецкэ үйлсэдэхи заахан гэртэ Владимир Ильич Ленин түрэһэн юм. Владимир Ильичын бага балшар наһандаа наадаһан, сэнгэһэн энэ дурасхаалта газарнуудые советскэ арад гамтайгаар хадагалжа, хаража байдаг. Энэ заахан гэрэй хажууда хоёр дабхар гэр байдаг. Ульяновай бүлэнэр Владимир хүбүүнэйнгээ түрэһэн хойно энэ гэртэ нүүжэ ороһон юм. Мүнөөшье тэрэ гэрынь бүтэн, тэндэ хүүгэдэй областной библиотекэ эмхидхэгдэнхэй. Ульяновск городто энэ гэрһээ эхилэн, экскурси эхилдэг.

1869—1887 онуудай туршада Ульяновтанай бүлын һууһан дүрбэн гэр городто бии. Эдэнэй нэгэнинь мүнөө В. И. Ленинэй гэр-музей болгогдонхой юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ оронойманай зүг бүхэнһөө экскурсантнууд олоороо эндэ ерэнэ. Хүдөөгэй һурагшад, Оренбургын колхозлигууд, Москва городой эрдэмтэд, Куйбышевай студентнүүд, Мурманскын загаһашад, Грузиин виноград ургуулагшад экскурсяар ниишэ ерэжэ, Владимир Ильич Ленинэй түрэһэн, һураһан гэрыень ехээр һонирхон, сэдьхэл зүрхөө доһолгон харана.

Ульяновтанай байһан гэр урдань ямар байгаа һэм, тэрэ зандаа — оройдоо хубилаагүй. Гэр соо байһан юумэнүүдыень харахада, эбтэй бүлын ажалда ехэ дуратай байһаниие гэршэлнэ. Ольгын абадаа угалзатуулан оёжо үгэһэн дэрэ, Александрай эхэдээ модоор хэһэн хилээмэнэй табаг—эдэ бүгэдэ үхибүүдэй эхэ, эсэгэдээ ямар ехэ дуратай байһыень харуулна. Гэр соонь хаа хаанагүй олон номууд— номһоо олон юумэн үгы.

Владимир Ильичын таһалгада оронобди. Эдир Ульянов эндэ байхадаа Пушкинай, Гоголиин, Чернышевскийн, Добролюбовай, Белинскиин зохёолнуудые уншадаг байгаа. Тиихэдэ Марксын «Капиталые» нюусаар уншажа эхилһэн юм. Комнато соонь түмэр орон, стол, стул, номой таг, ханада үлгөөтэй географиин картанһаа бэшэ үлүү юумэн үгы.

Гэр-музейн 29 жэлэй байха туршада, миллион хахад экскурсантнууд эндэ ерэжэ хараһан байна. Тэдэнэй бэшэһэн дурасхаал тэмдэглэгүүд 17 зузаан том болонхой.

Ульяновск городой байшангууд дээрэ 13 мемориальна хабтагайнууд Ленинэй дурасхаалые һануулна. «Эндэ 1879—1887 онуудта Владимир Ильич Ульянов—Ленин һураһан юм» гэжэ эдэнэрэй нэгэн дээрэнь бэшээтэй. Энэмнай урданай гимназиин байһан байшан гээшэ. Мүнөө эндэ городой эрхим һайн һургуулиин нэгэн байрладаг. Тус һургуулиин долоодохи класс музей-класс болгогдоһон байна. Классай гурбадахи рядта, сонхын хажууда гимназист Володя Ульяновай һууһан парта бии юм. Эндэ ороһон экскурсант бүхэн дурасхаал болгон заабол юумэ орхихо гэжэ оролдодог. Жэшээнь, Хитадай студентнүүд гоё һайхан торгон панно һургуулида бэлэглээ. Мүн Корейн, Монголой ажалшад үнгэ бүриин значогуудые, Албаниин офицернүүд номуудые, Сталинград, Львовой пионернүүд альбом бэлэглэһэн байна.

Һургуулиин библиотекын байшанһаа зуугаад алхамай газарта— В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ номуудай байшан бии юм. Энэ байшан 1848 ондо Симбирскэ губерниин библиотекэ Россин прогрессивнэ интеллигенциин суглуулһан зөөри дээрэ байгуулагдаһан байгаа. Ленинэй эсэгэ Илья Николаевич Ульянов 1877 ондо библиотекын комитедэй гэшүүн байгаа бэлэй. Тиихэдэ Ульяновай бүлынхид библиотекын эдэбхитэй уншагшад байһан юм.

Мүнөө Ульяновск город танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. Тэндэ революциин урда тээхидэ орходоо 4 дахин олон зон һууна. Ороноо хүсэн түгэс индустриальна гүрэн болгожо хубилгаха тушаа агууехэ Ленинэй захяа заабари ямараар бэелүүлэгдэнэб гэжэ Владимир Ильичын түрэһэн городой жэшээ дээрэһээ эли тодоор харагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уран зурааша П. Ф. Судаковой «Газар тухай хөөрэлдөөн» гэһэн зурагай буулгабари.
ТАСС-эй фотохронико.

В. ПЕТОНОВ

Ленин тухай үгэ

Ленин тухай үгэ —
энэ үгэ
Эрэлхэг зоригоор туяатана
холоһоо;
Эмээхэйрэн зондоо шадал зүрхөө
үгэ,
Эрингүй хүлһыень Эхэ оронһоон.
Ленин тухай үгэ—
энэ найдал
Лугшажа байгаа арадай сээжэдэ,
Илалтын баяр, амгалан һаруул
байдал,
Энхэрэн нүхэсэнэ Москва,
Бээжэндэ.
Ленин тухай үгэ—
энэ хадаа
Эб найрамдал хамгаалгын
тулгуури.
Ленинэй нэрэ улаан тугаар
мандаад,
Эбдэршэгүй партиин нангин һуури.

В. И. Ленинэй үгэ хэлэхые шагнаа һэм

Я. М. Свердловой нэрэмжэтэ ВУЗ-ын партийна суглаан 37 жэлэй саада тээ Москвада болоһон юм. Тэрэ үедэ «Профсоюзуудай үүргэ тухай» дискусси түлэг дундаа ябажа байгаа бэлэй.

Дискуссиин үедэ элдэб нэрээр халха хээд, партида харшаар хандадаг можонууд («хүдэлмэришэнэй оппозици», «демократическа централистнууд», «зүүнэй коммунистнууд» гэхэ мэтэ) элирүүлэгдээ һэн. Эдэ можонуудай түлөөлэгшэнэр Лениндэ эсэргүү, партиин генеральна хараа шугамда эсэргүү тэмсэл ябуулжа, хүдэлмэришэн ангиин болон таряашадай хани барисаае һуларуулха һэдэлгэ гаргадаг байгаа.

«Профсоюзуудай үүргэ тухай» ганса асуудал партийна суглаан дээрэ табигдажа, ВУЗ-ын ректор, коммунист В. И. Невский элидхэл хэһэн юм. Институдай коммунистнуудһаа гадна, мүн партида харша можонуудай олон түлөөлэгшэнэр суглаанай боложо байһан газарта ерээ һэн.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэн эхилээ бэлэй. Олонхи коммунистнууд Ленинэй талада байһанаа элитээр харуулаа. Харин партида харша бүлэгөөрхид үгэ хэлэгшэдые һаатуулха һэдэлгэтэй, элдэб ааша гаргаһан юм. Тэдэ аашануудтань коммунистнууд шанга харюу үгөө бэлэй. Диилдэхэ болоходоо, партийна суглаае таһалдуулха һэдэлгэ гаргажа эхилээ һэн.

Һүниин 12 час боложо байха үеэр «Ленин ерэбэ», «Ильич ерэбэ» гэһэн зэрэб дуулдаба. Ленин багшын орожо ерэхэдэнь суглаанда хабаадагшад хүл дээрээ бодожо угтаһан юм. Суглаанда хабаадаһан бүхы коммунистнууд Ленин багшынгаа үгэ хэлэхые тон анхаралтайгаар шагнаһан байнабди.

В. И. Ленин залуу совет республикын уласхоорондын, дотоодын байдал тухай, пролетариадай засаг түрэеэ барижа байха үедэ профсоюзуудай зорилго болон үүргэ тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө һэн.

Владимир Ильичын үгэеэ хэлэжэ дүүргэхэдэнь, коммунистнууд бүлтэ баярлан, альга ташаһан байгаабди.

К. Сёдушков, 1919 онһоо КПСС-эй гэшүүн, пенсионер.

Ажалшадай суглаан

Байкало-Кударын аймагай ажалшад Советскэ Союзай арадуудтай, бүхы хүн түрэлтэнтэй хамта Владимир Ильич Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 88 жэлэйнь ойе мүнхэ дурасхаалай һайндэр болгон тэмдэглэжэ байна.

Эндэхи загаһашад, малшадай дунда 400 гаран агитатор Коммунистическэ партиие байгуулагша, хүдэлмэришэд болон таряашадай түрүүшын гүрэниие эмхидхэгшэ, бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь Владимир Ильич Ленинэй ажал-ябуулга тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд боложо байнхай.

Аймагай, хүдөөгэй библиотекэ, клубууд, мүн культурын бусадшье эмхи зургаанууд В. И. Ленинэй революционно ажал-ябуулга харуулһан фото-монтаж, фото-витринэ, Ленинэй номуудай выставкэ эмхидхээ. Оймарой, Щергинэй хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ эмхидхэгдэһэн фото-монтаж, выставкэнүүд олоной анхарал хандуулна.

КПСС-эй айком элидхэлшэдые суглуулжа заабари үгөө. В. И. Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 88 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ажалшадай суглаанууд мүнөө колхоз, МТС, предприяти, эмхи зургаануудаар болоно. «Рыбак» колхозой колхознигуудай суглаан дээрэ В. И. Ленинэй ажал-ябуулга тухай КПСС-эй айкомой секретарь Ц. Б. Раднаев элидхэл хэбэ. Аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Т. С. Кокорин Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо элидхэл хээ. Суглаанай түгэсхэлдэ уранһайханай концерт «Ленин в Октябре», «Владимир Ильич Ленин» гэһэн кинокартина харуулагдаа.

Ц. Дугаров.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха

(Партийна эдэбхитэдэй суглаанһаа)

Советскэ районой партийна эдэбхитэдэй суглаан һаяхан боложо, районой ажалшадай дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха талаар партийна организацинуудай үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ. Энэ асуудалаар КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Т. Ф. Назимова элидхэл хээ.

— КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй ёһоор хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулхын тулада манай районой партийна организаци горьтой хүдэлмэри ябуулна,—гэжэ элидхэлшэ хэлээ.—Районой коммунистнууд, комсомолшууд идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхын түлөө оролдоно. 137 политическэ һургуули, кружок, теоретическэ семинарнуудта 3 мянгаад коммунистнууд һуралсана.

Арад зониие марксистско-ленинскэ сурталаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партийна организацинуудай анхаралаа табидаг болоһоной ашаар ажалшадай морально-политическэ нэгэдэл улам дээшэлнэ. СССР-эй Верховно Советтэ һунгалта манай райондо эмхитэй һайнаар үнгэрөө. Мүн районой ажалшад бүхы советскэ арад зонтоёо хамта партиин ЦК-гэй февральска Пленумэй, СССР-эй Верховно Совета сессиин шиидхэбэринүүдые ехээр һайшаан угтаа.

Уласхоорондын һайндэр—Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ районой предприятинуудай хүдэлмэришэд ажалай вахтада жагсажа, апрель һарынгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Предприятинууднай продукци гаргалгаар кварталайнгаа түсэб 103,1 процент, март һарын түсэб 106 процент дүүргээ. Судна бүтээлгын, мүн «Механлит» заводууд, Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артель һайн дүн туйлана.

Гэбэшье, ажалшадай дунда ябуулагдажа байһан агитационно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ горьтой дутуунуудай үшөө бии байһан тухай элидхэлшэ тэмдэглээ.

Ликер-архиин, хилээмэнэй заводуудай, мелиоводстройн, зооветеринарна институдай, мүн бусадшье коллективүүдтэ агитационно хүдэлмэри һулашагаар ябуулагдана. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд коллективтээ һайн лекци, элидхэл үсөөн уншадаг байна. Оёдолой фабрикын парторганизациин секретарь нүхэр Лощукова бүхы партийно-политическэ хүдэлмэреэ тон һулаар ябуулна.

Хүн зоной ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ гээшэ парторганизацинуудай нангин зорилго болоно. Теэд архидадаг, элдэб аяг ааша гаргажа, ниитын журам эбдэдэг, гэр бүлэдөө муугаар хандадаг зарим нэгэн хүнүүд манай дунда үзэгдэдэг байна. «Коопстрой» артелиин хүтэлбэрилэгшэд Дедов, Егоров бусадта жэшээ харуулхын орондо ажалайшье сагта архидадаг байжа хурсаар шүүмжэлүүлээ. «Механлит» заводой парторганизациин секретарь байһан Панютин архидажа, ажалһаа гаргагдаа.

Мүн профорганизацинуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ нилээд дутуу дутагдалнуудай бии байһаниинь эдэбхитэдэй суглаанда элирүүлэгдэбэ.

Нүхэр Назимовагай элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ хамта 9 хүн үгэ хэлээ. Олониитын дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин зарим тэды һайжарһые үгэ хэлэгшэд тэмдэглэхэ зуураа, олон дутуу дутагдануудые элирүүлээ.

Партиин обкомой хүдэлмэришэн нүхэр Н. А. Миронов түрүүлжэ үгэ хэлэбэ. Ажалшадай дунда научно-атеистическэ пропаганда үшөө һулаар табигданхай.

Энэ асуудалаар лекцинүүд үсөөнөөр уншагдана, 1957 ондо ородоол 7 лекци, 1958 ондо 3 лекци уншагдаа, тэдэнэй удхань муу байгаа гэжэ тэмдэглэбэ.

— «Бурмонголстрой» трестын хүгжэмэй училищиин, зооветеринарна институдай комсомольско организацинууд бирагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Гэбэшье, тэдэниие партиин организацинуудынь һулаар хүтэлбэрилнэ, журам эбдэдэг, архидадаг зарим нэгэн комсомолшууд, залуушуул тэндэ бии гэжэ ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Г. Журавлев хэлээ. Зүгөөр тэдэ организацинуудай хүдэлмэри һайжаруулхын тула комсомолой райкомой юу хэжэ байһан тухай нүхэр Журавлев хэлэнгүй гараа.

Нүхэд Г. Н. Хилтухин, А. А. Константинов гэгшэд ажалшадай дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэри тухай хэлээ. Политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын Бурят-Монголдохи отделениин ажалай хүдэлмэри тухай партиин райком һонирходоггүй, заабаришье үгэдэггүй гэжэ тэдэнэр шүүмжэлээ.

Залуу үетэниие зүбөөр хүмүүжүүлхэ асуудалда партиин, профсоюзна, комсомольско организацинуудай, бүхы олониитын анхарал ехээр хандуулха шухала гэжэ нүхэд А. П. Литвинова, П. Д. Петрушин мэдүүлээ. Клуб, библиотекэнүүдэй, культурно-гэгээрэлэй бүхы эмхи зургаануудай хүдэлмэри эрид һайжаруулха шухала байһан тухай суглаанда хабаадагшад хэлэгээ.

Партиин обкомой пропагандын, агитациин таһагые даагша нүхэр К. Е. Маслов үгэ хэлэжэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулхын тула районой партийна организациин юу хэхэ байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан хэлсэһэн асуудалнуудаараа дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа.

ХҮДЭЛМЭРИШЭН, ТАРЯАШАНАЙ ХОЛБОО БАРИСААН ТУХАЙ ЛЕНИНЭЙ СУРТАЛ МАНДАНА

КПСС-эй ЦК-гэй февральда болоһон Пленумэй тогтоол, «Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай» СССР-эй Верховно Совета сессиин баталһан Хуули хадаа хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаан тухай Ленинэй сурталай мандажа байһые гэршэлнэ.

Научна коммунизмын үндэһэ һуурие табигшад капитализмын үедэхи таряашадай байдалые шэнжэлхэ зуураа, олонхи таряашад дарлалта мүлжэлгэдэ заатагүй орожо, үгырэн хооһорно гэжэ заадаг һэн. «Тиимэһээ буржуазна байгуулалтые унагааха үүргэтэй **городской пролетариадые** таряашад өөһэдынгөө ёһотой союзник, вождь гэжэ тоолоно», — гээд Маркс бэшэһэн байгаа. (К. Маркс, Ф. Энгельс, зохёолнуудайнь хоёрдохи хэблэл, том 8, нюур 211).

Помещик, капиталистнуудтай тэмсэхэдэнь таряашадта имагтал пролетариат туһалжа шадаха юм. Нүгөө талаһаа, хүдэлмэришэдые таряашадай дэмжээл һаа пролетариат илаха байна гэжэ марксизм һургадаг.

Хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаан тухай Маркс—Энгельсын һургаалые В. И. Ленин саашань хүгжөөгөө. Хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэхэдэ, энэ холбоо барисаан хадаа пролетариадай диктатурын эгээн дээдэ ёһо гуримынь, социалистическэ обществые байгуулха тон шухала эрхэ нүхэсэлынь мүн гэжэ Ленин багша баримталан харуулаа. Социализм байгуулха үедэ таряашад хүдэлмэришэдые дахахагүй гэжэ капитализмые үмөөрэгшэд шашалдагша һэн. Худал хуурмаг тэдэ үгэнүүдыень элишэлэн, Владимир Ильич 1918 ондо иигэжэ бэшэһэн байна: «Засагаа гартаа абаһан пролетариадай социализм байгуулхадань туһалхаяа хүсэжэшье, туһалжашье байһанаа таряашад үгэ хүүрээрээ бэшэ, үнэн хэрэгээрээ харуулаа» (Зохёолнууд, том 27, нюур 114).

Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр СССР-эй хүдэлмэришэн анги таряашадтай холбоо барисаатайгаар социализм байгуулжа, түүхэдэ анха түрүүшээр ажалшан зоной хэтэ заяанай хүсэл бодолые хүсэндэнь оруулаа, Ленин багшын сэсэн мэргэн заабариие бэелүүлээ. Мүнөө үедэ хүдэлмэришэн анги таряашан хоёрнай советскэ интеллигенцитэйгээ хамта социалистическэ общество байгуулжа дүүргэхын түлөө, коммунизмда шата дамжан орохын түлөө шармайн оролдоно. Хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаан тухай Ленинэй политикые Коммунистическэ партимнай хэлбэришэгүй сэхээр бэелүүлжэ байһан ябадал бүхэдэлхэйн-түүхэтэ энэ илалтые туйлахада шиидхэхы удхашанартай байгаа.

Коопераци тухай Ленин багшын зохёоһон гайхамшагта түсэб болбол социализм байгуулха тухай тэрэнэй өөрынь программын таһаршагүй шухала хубинь байһан юм. Тэрэ түсэбынь хүдөө нютагуудта үйлэдбэриин шэнэ харилсаануудые хүгжөөхэ, хүдэлмэришэн анги таряашан хоёрой бата холбоо барисаае бэхижүүлхэ үндэһэ һуури болоо.

Ленинэй кооперативна түсэбые бэелүүлхэ зуураа, партимнай хүдөө нютагуудта городой али болохоор туһалха хэрэг эмхидхээ. Энээнэй эсэстэ хото, хүдөөгэй хоорондохи политическэ, экономическа, культурна холбоо барисаан бэхижэһэн, хүдэлмэришэн анги таряашан хоёрой холбоо барисаан хүгжэн бэхижэһэн байха юм. Социализмын илаад байхада, хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаан бүхы советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэлэй бата бэхи үндэһэ һуури болонхой.

КПСС-эй түүхэтэ XX съезд советскэ ниитын болон гүрэнэй байгуулалтын саашадаа хүгжэхэ замые тодорхойлхо зуураа, хүдэлмэришэн, таряашанай ахадүүгэй холбоо барисаае, СССР-эй арадуудай хани барисаае улам бэхижүүлхэ шухала гэжэ заагаа.

Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй февральда болоһон Пленумэй тогтоол, СССР-эй Верховно Соведэй Хуули хадаа коммунизм байгуулгада кооперативно-колхозно зөөриин дүүргэхэ үүргэ тухай, тиимэһээ хүдэлмэришэн, таряашанай ахадүүгэй холбоо барисаанай экономическа үндэһэ һуури болгошо социалистическэ зөөриин хоёр формын харилсаан тухай асуудалые шэнээр табяа. Кооперативно-колхозно зөөриие саашадань хүгжөөн бэхижүүлхэ хэрэг оронoймнай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэхэдэ, коммунизмын замаар манай ороной дабшахада һаалта болохо бэшэ, харин туһа дүхэм боложо үгэхэ байна.

МТС-үүдэй машина, зэмсэгые колхозуудта худалдахада колхозуудай материально-техническэ база хүгжэхэ, тиимэһээ тэдэнэй үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд бүри ехээр хамтадхагдаха юм. Гэхэтэй хамта, энэ хэмжээ-ябуулга бэелүүлхэдэ ажал хүдэлмэри улам хамтадхагдаха байна.

Таряашадай хубиин интересые социализм байгуулха ниитэ интерестэй тааралдуулха зуураа, коопераци болбол социализмда таряашадай орохо эгээн юрын, ойлгосотой арга зам мүн гэжэ В. И. Ленин һургадаг бэлэй. Таряашадые кооперацида хабаадуулха хэрэгые тэдэндэ нэн түрүүн үйлэдбэриин талаар туһалха ябадалтай Ленин холбодог һэн. Хүдөө ажахыда 100 мянган трактор үгэжэ, социализмын замда батаар ороходонь таряашадта туһалха тухай Ленин бододог бэлэй. Коммунистическэ партиин анхарал оролдолгын ашаар манай социалистическэ хүдөө ажахы 1957 оной эхеэр 1 миллион 577 мянган трактортай байгаа. Тэдэнэй 1 миллион 178 мянганиинь колхозой үйлэдбэриин эрилтэ хангахын тула МТС-үүдэй мэдэлдэ байһан юм.

Колхоз бүхэниие трактор, машинаар промышленностиин хангажа шадахагүй байхадань, машинно-тракторна станцинуудые эмхидхэхэ заатагүй шухала байгаа. Юундэб гэбэл, МТС-үүдые эмхидхэхэдэ түрүү машина, техникые бүхы колхозууд хэрэглэхэ аргатай болоо бшуу. Гэхэтэй хамта, МТС-үүд тэрэ үедэ машинно-тракторна паркые угаа бүтээсэтэйгээр ашаглаха хэрэг хангадаг һэн. Мүнөө үедэ колхозой үйлэдбэриие трактор, машинаар хангалга тад ондоо болоо хаям. Мүнөө колхоз бүхэниие хүдөө ажахын машина, трактораар хүсэд хангаха арга бии болонхой. Колхозой байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдэй техникые колхозуудта худалдаха тухай парти, правительствын абаһан хэмжээнүүд шэнэ эрхэ байдалда, колхозно байгуулалтые хүгжөөхэ шэнэ зорилгонуудта тааруулан, Ленин багшын заабариие бодото дээрэнь бэелүүлжэ байһан ябадал мүн.

* * *

Хүдөө ажахын ажалай бүтээсые ехэ болгохо хэрэг бүхы обществые хүгжөөхэ нэгэн шухала эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ марксизм-ленинизм һургана. Партиин XX съезд манай социалистическэ бүхы экономикые дахин ехээр хүгжөөхэ гайхамшагта программа хараалаа. Хүн зондо хүртэсын талаар хүдөө ажахын болон промышленностиин гол шухала продуктнуудые бүтээлгээр томо томо капиталистическэ оронуудые хүсөөд, ахижа гараха зорилго түрүүшын ээлжээндэ табигданхай. Энээнтэй дашарамдан, промышленностиин валовой продукци һаяын 15 жэл соо 2—3 дахин ехэ болохо зэргэтэй.

Социалистическэ промышленностиин дахин ехээр хүгжэхэтэй хамта, мүн хүдөө ажахымнайшье улам хүгжэхэ болоно. Һүүлэй үедэ манай хүдөө ажахы ехэхэн амжалта туйлаа: тэрэнэй бүхы һалбаринуудынь эрид хүгжөө, урдынгаа гээгдэлһээ гараа, мүнөө һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсөөр США-е һаяын жэлнүүдтэ хүсэхэ зорилго шиидхэгдэжэ байна.

Гэбэшье, арадайнгаа ажахые улам хүгжөөхэ, бүхы хүн зонойнгоо эрилтые бүри һайнаар хангаха зорилгые хараадаа абаа һаа, хүдөө ажахын мүнөөнэй хүгжэлтые хүсэд һайн гэжэ тоолохын аргагүй. Тиимэһээ хүдөө ажахын ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гээшэ хүдөө ажахын урда КПСС-эй XX съездын табиһан бүхы зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ нэгэн шухала нүхэсэл мүн.

Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид хүгжөөхын түлөө тэмсэлэй, мүн томо болгогдоһонойнгоо ашаар олонхи колхозууд экономическа талаараа шанга шадалтай болонхой. Мүн колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнууд, партийна, комсомольско организацинууд урган бэхижээ. Мүнөө олонхи колхозууд хоёр-гурбан жэлэй туршада МТС-үүдэй машина, техникэ худалдан абажа шудалаад, ажахыгаа саашань эрхилхэ, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ниитынгээ баялигые арьбажуулха аргатай болонхой.

МТС-үүдэй машина, зэмсэгые колхозуудта худалдахада кооперативно-колхозно зөөриин үүргэ дээшэлхэшье һаа, колхозой үйлэдбэриин арад ниитын зөөри гол һуурияа эзэлһээр байха юм. Юундэб гэбэл, колхозуудай ажахыгаа эрхилдэг газарынь бүхы арадай зөөри хэбээр. Мүн социалистическэ промышленностимнайшье хүдөө ажахын элдэб машина, зэмсэгээр, электричествээр колхозуудые хангана, шэнэ техникые ашаглахадань гүрэмнай колхозуудта туһална, мүн зөөри урьһаяа үгэнэ, хүдөө ажахын элдэб мэргэжэлтэдые бэлэдхэжэ үгэнэ бшуу.

Партимнай промышленностиин, хүдөө ажахын бүхы хүгжэлтые коммунистическэ общество байгуулгын замаар хүтэлнэ. Тиихэ зуураа эндэнь хүдэлмэришэн анги хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэнэ. Социализм байгуулхын тула город, деревниин, промышленность болон хүдөө ажахын холбоо барисаае али болохоор бэхижүүлхэ хэрэгтэй гэжэ В. И. Ленин һургадаг бэлэй. Партиин хараалһан хэмжээнүүдые бэелүүлхэдэ промышленность хүдөө ажахы хоёрой хоорондохи холбоо барисаан улам бэхижэхэ юм. Эдэ хэмжээнүүд колхозуудай ажалые, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые саашадань хамтадхахаһаа гадна, мүн колхозно таряашадай соёл культурые бүри дээшэлүүлхэ байна. Тиигэжэ эдэ хэмжээнүүд город, деревниин хоорондохи гол илгаае үгы болгоходо, ехэхэн алхам болохо юм. Эдэ бүгэдэ болбол хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой хани барисаае, советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ байна.

А. БОЛГОВ.

ВЛКСМ-эй XIII съезд

...иин Ехэ Ордон соо боло... ВЛКСМ-эй XIII съезд ...ЛКСМ-эй Центральна Ко... Шалгалтын Центральна ...и тоосоото элидхэлнүүдые ...хэлсэлгэ апрелиин 16-да ...үүлэгдэв.

...й заседани дээрэ Уз...ай ЛКСМ-эй ЦК-гэй сек... нүхэр **К. Муртазаев** түрүүлэлээ. ВЛКСМ-эй XIII ...эльгээһэн амаршалга соо...иин Центральна Комитет ... комсомолой ажал-ябуул...өөр сэгнэбэ гэжэ тэрэ хэ...ээд энэ үндэр ехэ найда... комсомолой харюулха бай... партидаа халуунаар дур...лзаарлашагүй үнэн сэхэ ... саашадаашье харуулха ...нь дамжаггүй.

...газар элдүүрилэн ашагла...д, шулуу нүүрһэнэй шах...-барилгада, хүбэнгэй ур...шадаа дээшэлүүлхын тү...элдэ узбек залуушуулай ...сажа, гайхамшагта ам...үйлаһан тухай нүхэр Мур... съездын делегадуудта хөө...ээ. Хүбэн саашадаа улам ...ряадаг болохын түлөө тэм...шэ манай эгээл шухала зо...жэ Узбекистанай комсо... организаци тоолоно. Уз...дай комсомол-залуушуулай ... шахуу бригада, звено...ргуулагдажа, гектар бүри...ентнер хүбэн бригада бү...бахын хойноһоо тэдэнэр ... байна. Тиихэдэ звено ...ектарһаа 50—60 центнер ...ряаха зорилготой.

...й һуралсалда ехэ амжал...агдаһые харуулһан һонир...эдэн тоонуудые СССР-эй ...һургуулинуудай министр ...П. Елютин мэдээсэбэ. Ре...н урда тээ Россида дээдэ, ...үнда һургуулитай орой... мянган хүн хүдэлжэ бай... Харин мүнөө нимэ хүнүү... миллионһоо дээшэ болоо. ...байгша ондо дээдэ һур...дыемнай 290 мянга ша... дүүргэжэ гарахань. Иимэ ...ние нэгэшье капиталисти...ой һургадаггүй.

...эй залуушуулай солото ... тухай комсомолой Белго...бкомой секретарь нүхэр ...анов съезд дээрэ хөөрөө. ...Гурбан һарын туршада об... 6 мянган хүбүүд, басагад ...ай фермэнүүдтэ хүдэлхэеэ ...үнөө фермэнүүд дээрэ 20 ...хуу залуу патриодууд хү... Залуушуул шунал абьяас... халуун үүсхэлтэйгээр ...өө гадна, ажал хү...эд эрхим һайнаар хан... культурна зан аба...ьгэр жэшээ харуулна. ... үнсэн бүриһөө 16 кило... бага бэшэ һү һаадаг бо...лөө һаалишад улам эдэб... тэмсэнэ. Олон комсо... организацинууд малай ...дые, гаражуудай, мүн ...иин, культурно-ажаһууда... лай бусад барилгануудые шэфтээ абанхай.

Хүдөө ажахын министерство залуушуулай зоотехническэ һуралсал муугаар эмхидхэнэ гэжэ нүхэр Иванов хэлэнэ. Хоёр жэлэй һуралсалай курсануудтай хамта, мүн 2—3 һарын туршада зоотехникын гол шухала эрдэм мэргэжэл шудалха курсанууд хэрэгтэй.

Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой комсомолой главна политическэ управлениин начальнигай туһалагша нүхэр **В. П. Лысенко** үгэ хэлэбэ. Манай бүхы арадтал, бүхы совет залуушуулдал армиин, флодой комсомолшуудшье оронойнгоо ехэ ехэ хэрэгүүдтэ хабаадалсана. Шэнэ, залууг газар ашаглалгын эхилхэдэ, олон сэрэгшэд армида албаяа дүүргээд, шэнэ газар ошоо һэн. Армида алба хэжэ дүүргэһэн хүнүүд Сибириин, Алас Дурна зүгэй, Алас Хойто зүгэй шэнэ барилгануудта, Донбассай комсомольско шахтануудта хүдэлнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй октябрьска Пленумэй һүүлээр залуу сэрэгшэдэй дунда ябуулагдадаг ойлгуулалмжын-политическэ хүдэлмэри нилээд һайжараа. Залуу сэрэгшэд сэрэгэй бэшэ залуушуултай нягта холбоотой болонхой. Нютаг нютагуудта спортивна мүрысөөнүүд, самодеятельностиин концертнүүд олоор үнгэргэгдэдэг болоо.

Съездэ хабаадагшадта халуунаар угтагдан, Воронежско областиин «Опыт» совхозой гахайшан нүхэр **М. И. Заволодько** үгэ хэлээ. Энэ нүхэр үнгэрэгшэ жэлдэ гансаараа 920 гахай шахаад, тушааһан байна. Тиихэдэ Ленинскэ комсомолой 40 жэлэй ойн үдэр болотор гүрэндөө мянган гахай тушааха гэһэн уялга абанхай. Мал ажалай продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэхэ гэһэн зорилгын манай орон дотор тон амжалтатайгаар, түргөөр шиидхэгдэжэ байһан тухай тэрэ өөрынгөө областиин жэшээ дээрэ харуулаа. Нёдондо жэлдэ һү, мяха абалга нилээд ехэ болоо. Энэ хэрэгтэ залуушуул ехэ габьяатай. Областиин мал ажалай фермэнүүдтэ хүдэлдэг 22 мянган хүбүүд, басагад хоёр жэлэй туршада 680 мянган гахай шахажа, гүрэндэ тушаагаа. Залуушуулай 2 мянган звено кукуруза ургуулна.

Залуушуул тухай фильмнүүдые, ном, дуунуудые зохёоногүйт гэжэ нүхэр Зоволодько уран зохёолшодые, киногой ажал- ябуулагшадые шүүмжэлээ. «Гансаардаһан гармонь» тухай хэды болотор дуулажа ябаха зонбибди гэжэ тэрэ хэлээ. Манай баатарлиг ажал тухай, манай залуу наһан тухай һайнаар бэшэһэн зохёолнуудые бидэнэр, хүдөөгэй хүбүүд, басагад хэзээ абаха гээшэбибди?

Белоруссиин фабрика, завод, барилга, транспортда 108 мянган комсомолшууд айхабтар ехэ шунал зоригтойгоор хүдэлжэ байна гэжэ Белоруссиин ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Г. А. Криулин** хэлээ. XIII съезд болотор комсомол, залуушуул комсомолой нөөсэдэ 170 миллион гаран түхэриг оруулаа.

Һүүлээрнь Аргентинын коммунистическэ залуушуулай федерациин ЦК-гэй секретарь **Хорхе Бергстейн,** Бразилиин коммунистическэ залуушуулай түлөөлэгшэ **Жаир де Оливейра,** Бельгиин залуушуулай Коммунистическэ Союзай саг зуурын национальна бюрогой секретарь **Эдгар Понселе,** Болгариин арадай залуушуулай Димитровско Союзай ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь **Александр Димитров,** Венгриин залуушуулай Коммунистическэ Союзай ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь **Золтан Комочин** гэгшэд съездын делегадуудые амаршалаа.

Удаань комсомолой Ленинградай обкомой секретарь нүхэр **В. П. Логинов** үгэ хэлээ. Ленинградай 33 мянга гаран залуушуул комсомолой путёвко абажа ошоод, Казахстан, Алтайн шэнэ газарта, Норильск, Печенга городуудта, түргэн урасхалта Ангар мүрэнэй эрьедэ эдэбхи бэлигтэйгээр хүдэлмэрилнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Синхрофазотрон, дэлхэй дээрэ эгээл түрүүшын атомна ледокол, Европодо эгээл хүсэтэй паровой турбина байгуулха хэрэгтэ Ленинградай залуушуул хабаадаа. Тэдэнэр комсомолой нөөсэдэ 270 миллион түхэриг оруулаад байна. Мүн Ленинградай студентнэр зун бүри колхоз, совхозуудта ошожо хүдэлдэг заншалтай болонхой. Дээдэ һургуулинуудай, техникумүүдэй байрануудые харууһалха, сэбэрлэхэ хүдэлмэрие студентнэр өөһэдөө хэжэ байг гэһэн Ленинградай университедэй, хэдэн институдай үүсхэлые областной конференци дэмжээ юм гэжэ нүхэр Логинов хэлэбэ.

Латвиин ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **Э. К. Беманай** үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, Великобританиин комсомолой национальна секретарь **Джон Мосс** съездын делегадуудые халуунаар амаршалаа. Мүн тэрэшэлэн Венесуэлын Коммунистическэ залуушуулай Союзай ЦК-гэй секретарь **Рафаэль Мартинес,** сүлөөтэ немецкэ залуушуулай Союзай Центральна Совeдэй нэгэдэхи секретарь **Карл Памокель,** Вьетнамай ажалша залуушуулай Союзай ЦК-гэй генеральна секретарь **Нгуен Лам** гэгшэд делегадуудые амаршалаа.

ВЛКСМ-эй XIII съездын нэрэдэ 700 гаран амаршалгын телеграмма, рапортнууд ороо. Съездэ бэлэдхэжэ байха үедэ абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн тухайгаа комсомольско организацинууд мэдээсэнэ.

Апрелиин 16-да болоһон үдэшын заседани дээрэ Таджикистанай ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **К. Хасанов** үгэ хэлээ. Таджик хүбүүд, басагад үйлэдбэридэ ехэ хэрэг бүтээлсэжэ байхатаяа хамта, гэр байра барилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Залуу хүбүүн, басаган бүхэн барилгада жэлэй туршада 25 час ажаллаха гэһэн уялга комсомол абаа. Хүбэн ехээр ургуулдаг болохын тулада комсомольско организацинууд залуушуулые гээгдэнги бригадануудта эльгээгээ, бүхы хүдэлмэреэ оньһожоруулхын түлөө тэдэнэр ехэ тэмсэл эрхилнэ.

ВЛКСМ-эй Краснодарай хизаарай крайкомой секретарь нүхэр **А. И. Качанов,** Луганска областиин № 2 «Луганская-комсомольская» шахтын эрхим хүдэлмэрилэгшэ нүхэр **В. В. Бережной,** Азербайджанай ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр **А. Х. Везиров** гэгшэд мүн үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань ВЛКСМ-эй XIII съездые пионернүүд гоё һайханаар амаршалаа. «Агууехэ баатаршалга хэһэн жэлнүүдтнай танай алдарта съездые гэрэлтүүлнэ. Манай вожатануудта, манай комсомолшуудта Эхэ оронойнгоо пионернүүдһээ амар мэндэ хүргэе!» гэжэ пионернүүд эбтэй эетэйгээр зэргэ хашхаралдаа. Тиигээд съездын делегадуудта, президиумэй гэшүүдтэ, хилын саанахи делегациин хүтэлбэрилэгшэдтэ ухибүүд сэсэг барюулаа.

Пионернүүдэй һүүлээр Даниин залуушуулай Коммунистическэ Союзай ЦК-гэй гэшүүн **Стре Пер,** Израилиин залуушуулай Коммунистическэ Союзай генеральна секретарь **Давид Бурштейн,** Индонезиин арадай залуушуулай организациин генеральна секретариин орлогшо **Анвар Канд,** Исландиин социалистическэ залуушуулай союзай гүйсэдкомой гэшүүн **Ионсен Люстер** гэгшэд амаршалгын үгэнүүдые хэлээ. Мүн Италиин залуушуулай коммунистическэ федерациин ЦК-гэй генеральна секретарь **Ренцо Тривелли,** Италиин социалистическэ партиин залуушуулай комиссиин секретарь **Виченцо Бальзамо,** Канадын социалистическэ залуушуулай Лигиин түлөөлэгшэ **Томас Льювелин Моррис,** Корейн демократическа залуушуулай союзай ЦК-гэй түрүүлэгшэ **Пак Ен Гук** гэгшэд съездые амаршалаа.

Литвын комсомолой ЦК-гэй секретарь нүхэр **Ю. Ю. Петкявичюс,** ВЦСПС-эй секретарь нүхэр **П. Н. Коробова,** «Комсомольская правда» газетын главна редактор нүхэр **А. И. Аджубей** болон бусад хүнүүд үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлээ.

* *
*

Советскэ Союзай, гадаадын оронуудай хүбүүд, басагадай ВЛКСМ-эй XIII съездэ эльгээһэн бэлэгүүд Георгиевско зал соо табяатай. Тэдэнние съездэ хабаадагшад һонирхон харана.

Съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

(ТАСС).

Хонин бүриһөө 7 килограмм нооһо абахын түлөө

Ахалагша хонишон Гарма Буянтуевич Цыдыпов колхозойнгоо 391 толгой үүлтэртэ эхэ хонидой отарые даажа байдаг юм. Нёдондо жэлдэ эндэхид хонин бүриһөө 6 килограмм нооһо хайшалһан, 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлһэн байгаа.

Мүнөө энэ отарын нарин, нарибтар нооһотой хонидые 5 хүн харууһалжа байдаг. Тэдэнэр булта оролдосотой һайнаар ажаллажа, энэ жэлдэ хонин бүриһөө 7 килограмм нооһо, 100 эхэ хонин бүриһөө 152 хурьга абахын түлөө тэмсэжэ байнхай.

—Зун, намарай сагта хониднай һайн бэлшээридэ адуулагдажа, хүсэ шадалаа буурuuлангүйгөөр ондо орожо байна,—гэжэ ахалагша хонишон нүхэр Г. Цыдыпов хөөрэнэ.

Нёдондо жэлдэ отарын хонидой искусственна аргаар үрэжүүлэгдэһэнэй ашаар хурьгад энэ үедэ олоор абтажа байна. Мүнөө хамта 370 хурьган абтанхай. Отарын түрүү хонишон нүхэр Цыренова даажа байдаг 100 эхэ хонин бүриһөө 103 хурьга абаа. Хонишон Б. Хандажапова даажа байдаг хонидойнгоо толгой бүриһөө 1—1 хурьга абанхай.

Үнгэрэгшэ намар хонишод өөһэдынгөө хүсөөр хото, хорёонуудаа заһабарилжа, хонидтоо тэжээл бэлдэжэ абаһан байгаа. Хурьгадай һайн байра түхеэрэгдэнхэй. Хурьгадта һайхан үбһэ, комбинированнэ, минеральна тэжээл үгтэнэ. Тиигэжэ хурьгад гарзада оронгүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Үбэлэй сагта хонидой олоор хурьгалжа байхада хонин бүридэ 0,5 килограмм концентрат, тусхай нормын ёһоор үбһэ, зелёнко үгтэдэг һэн. Мүнөө саг дулааржа, хонидынь хагда ехэтэй газараар үглөөнэй 9 часһаа үдэшын 6 час болотор бэлшээридэ ябадаг болоо. Мүн үдэшэ, үглөөниинь нэмэлтэ үбһэ тэжээл үгтэнэ. Тиихэдэ хонин бүридэ 300—300 грамм концентрат үгтэдэг.

Хонид һайн тэжээл дээрэ байлгагдажа, үдхэн ехэ нооһо үгэнэ. Үбэлдөө эндэхид нарһанай шалбүүһэ хонидтоо үгэдэг юм. Тиихэдэ нооһониинь унахаяа болижо, бүхэжэдэг. Гадна, минеральна тэжээлээр тэдэнээ дутаанагүй.

—Доной суута шахтёр Николай Мамайн үүсхэлые дэмжэн, бидэ хонишод, улам эршэмтэйгээр ажаллажа, абаһан уялгаяа дүүргэхэбди,—гэжэ хонишод мэдүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Үнэн» колхозой ахалагша хонишон Гарма Цыдыпов хурьгадайнгаа хашаа соо байна. **Т. Гармаевай** текст, фото.

Мухаршэбэр.

Харууһанай муyһаа

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой зарим хонишод абаһан уялгаяа бэелүүлхын түлөө үсэд шангаар оролдоно. Жэшээлбэл, жаран дүрбэ наһатай Дамби Жалсановай отарынхид абаһан уялгаяа эрхим һайнаар дүүргэжэ байнхай.

Нүхэр Жалсановай отара 1958 ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абахаар уялга абаһан байгаа. Мүнөө 100 эхэ хонин бүриһөө 82 хурьга абаад, тобир тарганаар, нэгэшье толгой гарзалуулангүй ондо оруулжа байна. Отондо 240 хони оруулаа. Хоёрдохи түлөө абаад байхадань 100 эхэ хонинһоо 150 хурьган абтаһан болохо юм.

Энэ отарын хонишод Бутыд Батуева, Цырендулма Дашиева, Чимитма Жанабадараева гэгшэд абаһан хурьгадаа эрхим һайнаар харууһалан түлжүүлнэ.

Гэбэшье, бусад зарим отарануудтань түл абалга, хурьгадые түлжүүлгэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Колхоз 100 эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абаха уялга абаһан аад, арайхан гэжэ 44,7 хурьга абаа.

Колхоздо 700 хонин, тэрэ тоодо 500 толгой хурьган гарзалаа. Үбһэ хоолой дутамагһаа бэшэ, харин харууһанай муyһаа эндэхи хонид гарзална.

Түсэбэй ёһоор 3480 толгой эхэ хони отондо оруулха аад, миил 1250 толгой отондо оруулаа.

Тус колхозой правлени, партийна организаци хонин ажалдахи горьтой дутагдалнуудаа усадхахын тулада бодото хэмжээ яаралтайгаар абахаар болоо.

А. Аюржанаев.

...ахарай свёклын баян ургаса абадаг болое

Тээсгэн Бичура тосхондо свёкло ургуулагшадай түрүүшүүлэй зүблөөн болоо. Эндэ Мухаршэбэрэй, Кударын, Бичурын аймагуудай свёкловодууд сугларжа, үнгэрһэн жэлдэ хэгдэһэн хүдэлмэриингөө дүн, саашанхи зорилгонууд тухай үргэнөөр зүбшэн хэлсэһэн байна.

Дурсагдаһан аймагуудай түлөөлэгшэд нүхэд А. Поплевин, Б. Санжижапов, Д. Берденников гэгшэдэй элидхэлнүүд тушаа арбаад хүн үгэ хэлээ. КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр М. Худяков, зооветинститудай багша М. Клеев болон бусад үгэ хэлэһэн байна. Зүблөөндэ хабаадагшад 1958 ондо бүри ехэ ургаса туйлахаар социалистическэ уялгануудые баталан абаад, аймагууд хоорондоо мүрысэхөөр шиидэбэ.

Хайшан гээ һаа сахарай свёклын ехэ ургаса абтаха байһан тушаа өөһэдынгөө дүй дүршэл, һанамжа, дурадхалнуудые хэлэһэн хэдэн хүнүүдэй үгэнүүдһээ доро толилогдобо.

...ехэ ургаса абтааб

(...рын аймагай Калининай ...жэтэ колхозой звеньевод ...Гавриловагай үгэһөө)

...най 18 хүн ажалладаг юм. ...тус тустаа 0,65—0,80 гектар ...а абанхайбди. Нёдондо жэлдэ ...гектар дээрэ свёкло таригдаа. ...шаблаагүй анзаһаар 23—25 ...гүнзэгыгөөр хахалагдаһан пар...

... манай звеногойхид поли дээрэ ...бэжэ гаргадаг юм. Хабар боло...лбохээ поли дээрээ тараажа, ...һүүлдэ газараа хахалжа ... Тиигээд «2СК-16» маркын тус...эр тарилга хэгдэдэг. Нёдондо ...аа躍 тарижа эхилээбди. Свёклы...н дэбтээгдэжэ таригдадаг. Гадна, ... үтэгжүүлгэ хэнэбди. Сеялкын ...эдэ каток шэрэгдэжэ, газарайнь ...эгдэрүүлэн дарагдана.

... ургасые һайнаар харууһалха ... Свёклын эшын газар дээрэ бул...д, һалаа набшаһатай болоод ... хоорондоо 18—20 сантиметр ... набшаһыень шэнгэрүүлжэ за... бүртаг үбһыень түүжэ хаянабди. ... хоорондын элдүүрилгэ 2 дахин ... культиваторта тусхай хэрэгсэл ... свёкло тариһан газарайнгаа ... 7—8 сантиметр, хожо...-14 сантиметр зөөлэрүүлһэн ... Тиихэдэмнай свёкло бүри һай... захалдаг.

... ургаса шэнгэрүүлхэдээ, һайн ...нь орхихо хэрэгтэй. Удаань ... үнгэрһэнэй хойно ургасыень ... хаража үзэнэбди. Үлүү урга... гараһан байгаа һаа, дахин ...рүүлдэгбди.

...лхоздо механизированнэ арга ...эрэглэгдэнэ. Нёдондо жэлдэ ...ууд нүхэд С. Куприянов, ... гэгшэд тусхай комбайнаар свёклымнай хуряагаа. Свёкло «ПСА-50» маркын тусхай машинаар ашагдадаг.

Звеногоймнай гэшүүд М. Иванова, Р. Федорова болон бусад даажа байһан участогуудһаа гектарай 100—100 гаран центнер ургаса абаа. Би өөрынгөө даажа байдаг 0,65 гектарһаа 130 центнер ургаса абажа тушаагааб.

Мүнөө жэлдэ манай звеногойхид гектарай 200 центнерһээ бага бэшэ свёкло хуряаха зорилготой.

Механизированнэ арга үргэнөөр хэрэглэхэ

(Бичурын МТС-эй тракторна бригадын бригадир нүхэр Перелыгинэй үгэһөө)

Манай тракторна бригадын механизаторнууд XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо ажаллаһан байгаа. Эндэ 220 гектарта тарилга хээбди. Плантациин зарим участогуудһаа гектарай 100 гаран центнер ургаса абтаһан байгаа.

Сахарай свёклые хабар эртэ хахалагдаһан пар дээрэ тариха ёһотой юм. Газараа гүнзэгыгөөр хахалха шухала. Зелёнко, кукуруза гү, али бусад культурануудай таригдаһан газар дээрэ свёкло тарихада һайн ургаса абтадаггүй. Энээнние бидэ өөһэдынгөө дүршэл дээрэһээ мэдэдэг болонхойбди. Свёкло тариха газарта наг шэбхэ ехээр зөөгдэнэ. Газараа үһалһанайнгаа һүүлдэ ... шэбхэ тараагаад, удаань хахалдаг гээшэбди.

Тарилгын үедэ 2 агрегат ажаллаһан байгаа. «2СК-16» маркын сеялкээр, тиихэдэ тусхай түхеэрэлгэтэй сеялкээр тарилга хээбди. Свёклын ургасын жэгдэ һайнаар ургахын тулада, тарилга хэһэнэйнгээ удаа газарынь хүндэ катогоор нягтаруулан, жэгдэрүүлэгдэнэ. Энэ ушарта газарай шииг нойтон түргөөр хатадаггүй байна.

Үнгэрһэн жэлдэ газараа хэдэн ондоогоор элдүүрилжэ, тарилга хэһэн байгаабди. Парые үһалаад, һүүлээрнь хахалаад, тарилга хэхэдэмнай ехэ ургаса абтаа.

Свёклын плантаци дээрэ ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ гээшэ тон шухала. Свёклын эшын газар дээрээ жэгдэрэн гараад байхада, юрын культиваторнуудта шорой зүһэдэг хутагануудые һуулгаад, газарынь 7—10 сантиметр гүнзэгыгөөр ряд хоорондуурнь зөөлэрүүлэгдэнэ.

Мүнөө жэл механизаторнууднай колхоздоо ажаллажа эхилээ. Свёкло тарихаар һайн пар бэлдэгдэжэ абтанхай. Колхознай «ДДП-200» маркын 2 машина абаа. Тэрээгээрээ ургамалаа үһалха байнабди. Мүн «СК-18» маркын шэнэ сеялкэ абтанхай. Байгша ондо механизированнэ арга бүри үргэнөөр хэрэглэжэ, свёклын баян ...

Алдуугаа дабтахагүйбди

(Мухаршэбэрэй аймагай „Искра" колхозой агроном К Крыловагай үгэһөө)

Манай колхоз 2 жэл удаагуур сахарна свёкло тариһан байгаа. Урзанда жэлдэ гектарай оройдоол 30—30 центнер ургаса, нёдондо жэлдэ 35 центнер ургаса абтаһан байха юм.

Свёклын баргтай һайн ургаса абахын тулада зарим тэды хүдэлмэри ябуулһаншье байгаабди. Үнгэрһэн жэлдэ звенонууд саг соогоо бүридхэгдэһэн юм. Свёкло тариха һайн газар шэлэгдэһэн байгаа. Полидо нютагай, мүн минеральна үтэгжүүлгэ зөөгдөө һэн. Тиихэдээ гектар бүридэ 10 тонно нагшэбхэ, 50—50 килограмм үнэһэ, шубуунай аргал тараагдаа. Мүн минеральна үтэгжүүлгэ хэгдээ.

Теэд элдэб шалтагаануудһаа боложо, свёклын ургаса багаар абтаһан байна. Тарилгамнай саг соогоо үнгэргэгдөөгүй байшоо һэн. Колхоздомнай оройдоол 1 сеялкэ хүдэлөө. Теэд колхозой 5 бригада ээлжээ ээлжээгээр сеялкэ абаашажа, тарилга хэхэ баатай болоо һэн. Тиигэжэ май һарын һүүл багаар тарилгамнай дүүрэһэн байгаа. Хэрбээ майн 10 болотор тарилгаяа дүүргэжэ шадаһан һаа, нилээд ехэ ургаса абаха байгаабди ... катогоор даража, хүрьһыень жэгдэрүүлээгүй байшообди. Газарайнь хүрьһые һайнаар жэгдэрүүлһэн участогууд дээрэһээ ехэ ургаса абтаа. Бэшэ участогууд дээрэмнай ургасань муу байжа, ряд хоорондуурнь механизированнэ элдүүрилгэ хэгдээгүй һэн. Гадна, звенонуудта үсөөн хүн ажалладаг, хүн бүридэ гектарһаа үлүү талмай даалгагдаһан байгаа. Тиимэһээ тарилгын талмай һайнаар харууһалагдажа үрдигдээгүй.

Алдуунуудаа хараадаа абажа, байгша ондо гектарай 110 центнер свёкло абахын түлөө тэмсэхэбди.

Звенонуудта анхарал табиха шухала

(Бичурын сахарай заводой директор нүхэр Ц. Чубовай үгэһөө)

Сахарай свёкло олзо доход ехэтэй культура юм. Нёдондо жэлдэ Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз 10 мянга гаран центнер свёкло тушаагаад, 400 гара мянган түхэригэй олзо оруулаа. Мүн тус аймагай XIX партсъездын, «Защита мира» колхозууд олзо ехээр абаһан байна.

Энэ культурые үрэжэл ехэтэй, үһалагдадаг газарта тариха, ургасыень һайнаар харууһалха ёһотой юм. Тиигээгүй һаа горьтой ургаса абтахагүй байна. Гэбэшье, илангаяа Мухаршэбэрэй, Кударын аймагуудай колхозууд тон бага ургаса абана. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, колхозуудта свёкло ургуулдаг саг үргэлжын звенонууд эмхидхэгдэнэгүй, свёклын ургаса муугаар харууһалагдана. Нэгэ хүндэ 60—70 сото газар даалгажа үгэхын орондо хэдэн гектараар даалгагдана.

Свёкло таридаг колхозууд саашадаа звенонуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ ёһотой. Мүнөө тарилга хэхэ саг ойртожо байна. Тиигэбэшье, зарим колхозууд зве...

Санитарна эдэбхитэдэй дүй дүршэлһөө

Хандагатайн эмнэлгын участогайхид (Заиграй) санитарно-эмнэлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Энэ участок фельдшерэй 7 пункттай хамта санитарна эдэбхитэдые ажалдаа олоор хабаадуулдаг. Эндэхи главна врач Нина Степановна Протасовагай, мүн бусад хүдэлмэрилэгшэдэй оролдолгоор санитарна 27 пост эмхидхэгдэһэн байна.

Заһабарилга хэдэг мастерскойн дэргэдэхи элүүрые сахиха пост һайнаар хүдэлнэ. Тэрэнние Н. Киреева даадаг юм. Нүхэр З. Вставскаягай даадаг, мүн шпалозаводой постынхид баһал оролдолго гарган ажаллана. Техникын аюулгүйе сахилгада, хүдэлмэришэдые тусхай хубсаһаар хангалгада тэдэнэр анхарал хандуулна. Тусхай бюллетень гаргагдадаг, асуудал харюугай самбарнууд бии. Модо бэлэдхэгшэд медицинын талаар түрүүшын туһаламжа абаха аргатай болоо.

Леспромхозой санитарна нэгэдэлэйхид 3 жэлэй туршада элүүрые сахиха, хамгаалха горьтой хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Столово, эдеэ хоолой магазин, склад, гэр байрануудаар ходо ябажа, ариг сэбэрые шалгадаг юм. О. Табункина, А. Кукарева, П. Козлова, В. Петрова зоной дунда ехэ хүдэлмэри ябуулалсадаг эдэбхитэд болонхой.

А. Вампилова. Улаан Хадаһанай

ТЕЛЕЦЕНТРЫН БАРИЛГА ДЭЭРЭ

— Республикымнай столицын ажалшад телевизионно центрын баригдахые ехээр хүлеэжэ байна, — гэжэ бригадир Иосиф Кириллович Кузьмин хөөрэнэ. — Манай бригада хамагһаа түрүүн барилгыень эхилһэн юм. Мүнөө энэ барилгые саг соонь дүүргэхын тулада ехэ оролдолго гаргажа байнабди.

Телецентрын барилгашадай абаһан уялга соо байшангыень болзорһоо 4—5 һара урид дүүргэхэбди гэжэ хэлэгдэнэ. Байшангай барилгын һүүлээр досоохи түхеэрэлгэнь тодхогдожо эхилхэ байна. Тиигэжэ 1959 оной эхеэр Улан-Удын ажалшад гэртээ һуугаад телевизортээ кино болон театр харахa аргатай болохо.

Эдэ үдэрнүүдтэ телецентрын барилгашадай бригаданууд Майн 1-нэй һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Энэ мүрысөөндэ Иосиф Кузьминай бригада түрүүлэн, үдэр бүриингөө даалгабари 130 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Кузьмин хүдэлмэрилжэ байна.

Ф. Борисов.

Түрүүлэгшэнэрэй семинар

КПСС-эй Заиграйн айком колхозой түрүүлэгшэнэрэй, партийна организациин секретарьнуудай, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар һаяхан үнгэргэбэ. Энэ семинар XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо болоо.

Семинарай хүдэлмэри тус колхозой ажахые харалгаар эхилээ. Тэрээндэ хабаадалсагшад хонидой, үнеэдэй фермэ болон бусад газарнуудаар ябажа, ажал хэрэгтэйнь һонирхон танилсаба. Партиин уряагаар гуша мянгатанай дунда ерэһэн нүхэр Овчинников эндэ хоёр жэлдэ түрүүлэгшээр ажаллаха зуураа, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хээ. Колхозойнь ажахы түргэнөөр хүгжэжэ байна. Малайнь тоо толгой олошорно, ашаг шэмэнь дээшэлнэ. 1956 ондо нэгэ үнеэнһээ 908 литр һүн һаагдаһан һаа, нёдондо 1300 литр һаагдаа. Мүн колхозойнь мүнгэн олзо 446 гара мянган түхэригөөр дээшэлһэн байна.

Энэ колхозойхид һүүлэй хоёр жэл соо барилга ехээр хэбэ. Малай типовой байра, колхозниигуудай гэр олоор баригдаа.

Колхозой ажахые хараһанай һүүлээр семинарта хабаадалсагшад түрүүлэгшэ нүхэр Овчинниковай «Ажахын эмхидхэлэй талаар колхозой правлениин хүдэлмэри тухай», зооветинститудай кафедрые даагша нүхэр Плишкинэй—«Комплексно бригадануудые ажахын тоосоондо оруулха тушаа» гэһэн элидхэлнүүдые шагнаһан байна.

Трактор, машинануудые худалдажа абаад байхадаа эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри хэжэ байһан тухайгаа нүхэр Овчинников һонирхолтойгоор хөөрэбэ. Урдань байһан тариан ажалай хоёр бригадын орондо механизированнэ нэгэ бригада байгуулагдаа. Үнеэдэй болон гахайн фермэнүүд нэгэдхэгдэхэнь. Саашадаа фермэнүүд ажахын тоосоондо оруулагдаха юм.

А. Шергина.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✪ Хэжэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой гэшүүд сабшалан, таряалангайнгаа талмайе улам үргэдхэхын зорилгоор бургааһа шугытай газарые сэбэрлэбэ. Тракторист Е. Рубцов богонихон саг соо 160 гектар талмайе бургааһа шугыһаа сэбэрлээ.

Д. Доржиев.

✪ Закаменай аймгүйсэдкомой дэргэдэхи культурын таһагай киномеханигууд майн урда тээхи мүрысөөндэ оролсоод, эрхим амжалта туйлажа байна. Киномеханигууд нүхэд Сапунов, Тубинкова, Доржиев, Мархаев, Жаркова болон бусад даажа байһан участогуудайнгаа ажалшадта саг соонь кино харуулжа, даалгабаряа 110—125 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Б. Доржиев.

✪ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой уранһайханай самодеятельностиин коллектив харалгада ямар юумэнүүдые бэлдэһэнээ Петропавловка (Зэдэ) ошожо харуулаа.

Д. Цыремпилов.

✪ Разгоной долоон жэлэй һургуулиин һурагшад Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ажал хүдэлмэридэнь ехээр туһална. Һурагшад воскресснигүүдые эмхидхэжэ, малай фермэ, отаранuудай хашаа, хорой сэбэрлэдэг, түлеэ бэлдэжэ үгэдэг заншалтай. Үбэлэйнгөө каникулда тэдэнэр 300 гаран центнер хагда сабшажа малшадта үгөө. Мүн хабарайнгаа шье каникулда миин байнгүй хүн бүхэнэй 34 центнер хагда сабшажа колхоздо тушааһан байна. Курумканай аймагай һурагшад тэдэнэй һайшаалта үүсхэлые дэмжэнэ.

А. Очиров.

✪ Яруунын аймагай Үльдиргын дунда һургуулиин дэргэдэ трактористнуудай 6 һарын курса эмхидхэгдээ. Энэ курсада 9-дэхи классай һурагшад һуралсажа байһанаа, һаяхан Эгэтын МТС-тэ шалгалта бараа. Тэдэнэй дундаһаа 19 хүн 4—5 гэһэн сэгнэлтэтэйгээр курсынгаа программа дүүргээ. Зундаа залуу трактористнууд практика гараха юм.

Б. Жанчипов.

✪ Улан-Удын партийно-советскэ һургуулиин һурагшад Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой агроном В. Н. Казаринтай, мүн хартаабхын үндэр ургаса абадаг звеногой звеньевод О. Н. Макароватай уулзаба. Колхозой түлөөлэгшэд үндэр ургаса яажа абадаг тухайгаа ехэ һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Г. Бадмаев.

✪ Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй уранһайханай самодеятельностиин кружогой хүдэлмэридэ һурагшад ехэ олоороо хабаадалсадаг байна. Тэдэнэр элдэб кружогуудта ябалсажа, өөһэдынгөө бэлиг шадабарие дээшэлүүлдэг, дуу, хатарай драматическа гоё һайхан номернуудые бэлдэдэг байна. Самодеятельностьдэ хабаадалсагшад техникумдээ концерт харуулхаһаа гадна, хүдөө колхозуудаар ябадаг байна. Һүүлэй үедэ тэдэнэр Тарбагатайн, Курумканай, Заиграйн аймагуудай колхозуудаар, Улан-Удын һуралсалай газарнуудаар концерт харуулаа. Мүнөө студентнэрэй коллектив майн һайндэрэй концерт шэнээр бэлдэжэ захалаа.

А. Егоров.

Мэдэжэ абахадатнай туһатай

☆ Клеёнко абамсараа шэнэ байхадань хүйтэн һүөөр норгодоод, хуурай бүдөөр хататарнь аршаа һаа, ялагар шэнэ зандаа байха.

☆ Зуурагдаад, хаташаһан горчица соо нэгэ хэды дуһал уксус хэхэдэ таарууxан болошодог.

☆ Бурнин үнэртэй болоһон модон амһартые уксустай халуун уһаар угааһанай удаа, тэрэ доронь мылэтэй уһаар зайлажархихада үнэрынь үгы болодог.

☆ Буфет, шкаф, холодильник соо аягүй үнэрэй бии болоо һаань модоной хөө гү, али һонгино амһарта соо хээд табихада, үнэрынь үгы болодог.

☆ Шүлөө ехээр дабһалаа һаа, тэрэнние зохид болгохо арга бии. Нэгэ стакан гурил гү, али барайгар сэбэр бүд соо оройгоод шүлэн соогоо бусалгаха хэрэгтэй. Талхан барайгар хоёр дабһые бэедээ шэнгээжэ абадаг юм.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

ОРОЛДОСОТОЙ ГАХАЙШАД

«Коммунизм» колхозой гахайшад энэ жэлдэ гахайн мяха абалгаяа хоёр дахин дээшэлүүлхээр шиидэнхэй. Мүнөө шахалгада байһан гахайнууд һайнаар харууһалагдажа, эдеэлүүлэгдэжэ байна.

Март һарын дүнгөөр колхозой эрхим гахайшан А. Бельская даажа байдаг гахай бүриингөө шэгнүүрые сүүдхэдээ 1,1 килограммаар нэмээһэн байна. Тиихэдэ гахайшад Ф. Федотова, А. Олейнникова гэгшэд гахайнуудайнгаа шэгнүүрые сүүдхэ бүхэндэ 0,6—0,8 килограммаар нэмээнэ.

Мүнөө тус колхоз байгша оной 1-дэхи квартал соо 100 центнер мяха тушаахын орондо 220 центнер тушаагаа. Тэрэнэй диилэнхи хубинь гахайн мяхан болоно.

ҮНДЭГЭ ДАРАЛГА ЭХИЛЭЭ

Энэ жэлдэ Мухаршэбэрэй инкубаторна станцида тахяагай 85,5 мянган, галуунай 30 мянган, нугаһанай 4,5 мянган үндэгэн дарагдахаар хараалагдана.

Мүнөө эндэ үндэгэ даралга эхилээ. Тахяагай 5700, галуунай 1260, нугаһанай 340 үндэгэн инкубаторта табигдаба. Апрель һарын эсэстэ аймагай колхозууд, «Эрдэм» совхоз түрүүшын дальбарaануудые абаха юм.

ЭЛЕКТРЫН ГАЛТАЙ БОЛОБО

Үдэр саг үнгэрхэ тудам аймагай тосхонуудай шэнжэ түхэл хубилжал байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ гэр байранууд олоор бодхоогдожо байнхай. Мүнөө Улан-Удэһээ электрын утаһан татагдажа, олон колхозууд электрын галтай болобо.

Түрүүшын ээлжээндэ Подлопатка, Алташа, Суулга, Гашей, Кугота, Шаралдай тосхонуудаар Ильичын лампочканууд яларжа захалаа. Май һара болотор аймагай бүхы тосхонууд, мүн малай зарим фермэ, полевой станууд электрын галтай болохо байна.

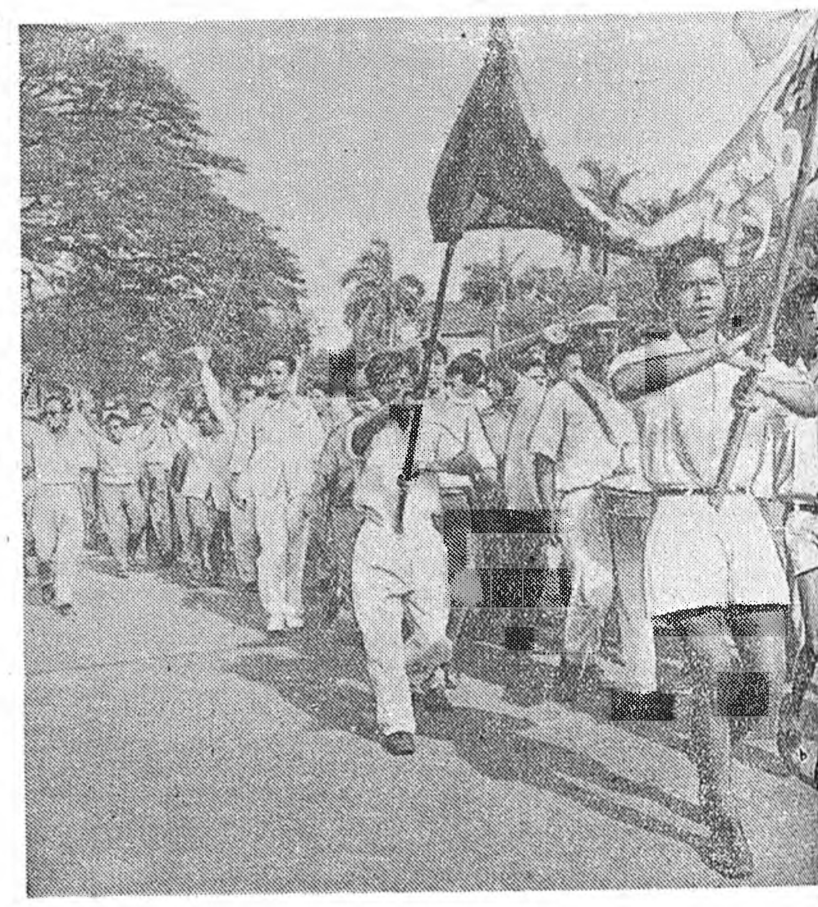
ЭРХИМ ТУГАЛШАН

«Үнэн» колхозой тугалшан Цырма Гармаева шадамар бэрхээр ажаллажа байна. Даажа байһан тугалнуудаа саг соонь эдеэлүүлээд, һайнаар харууһална.

Тэрэ үбэлжэлгын үедэ нэгэшье тугал гарзада оруулангүйгөөр түлжүүлээ. Үнгэрэгшэ гурбан һарын туршада тугал бүриингөө шэгнүүрые сүүдхэдээ 600—700 граммаар нэмээгээ.

М. Фалилеев.
Т. Гармаев.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Индонези. Джакартада һаяхан хахад миллион хүн сугларжа, ехэ демонстраци хээ. Индонезиин дотоодын хэрэгүүдтэ СЕАТО-гой ор... байһан ушарые тэдэнэр буруушаагаа. **Зураг дээрэ:** демонстрантнууд Д... үйлсэнүүдээр ябажа байна. **ТАСС-эй фотохро...**

1958 оной бүхэдэлхэйн выстав... Брюссельдэ нээгдэбэ

БРЮССЕЛЬ, апрелиин 17. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Апрелиин 17-до Брюссельдэ 1958 оной бүхэдэлхэйн выставкэ хуулита ёһоор нээгдээ. Бельгиин премьер-министр Ван Аккер, сенадай түрүүлэгшэ Жиллон, депутадуудай палатын түрүүлэгшэ Гюйсманс, Бельгиин правительство, парламентын гэшүүд, Брюссельдэ байдаг гадаадын посольство, дипломатическа миссинүүдые толгойлогшонор, выставкын национальна секцинүүдэй генеральна комиссарнууд, предприятинуудай, олониитын, хэблэлэй түлөөлэгшэд выставкын нээлгэндэ байгаа. Бельгидэ байдаг СССР-эй элшэн сайд В. И. Авилов, советскэ секциин генеральна комиссар Р. А. Рыжков, бүхэсоюзна худалдаа наймаанай палатын президиумэй түрүүлэгшэ М. В. Нестеров болон бусад Советскэ Союзһаа эндэ байгаа.

Бельгиин король Бодуэн, королиин бүлынхид баяр ёһололой оршон байдалда нээгдэхээ байһан выставкэдэ үглөөнэй 10 часта ерээ. Уригдаһан айлшад выставкын «Аудиториум» гэжэ ехэ концертнэ зал соо сугларба. Королие, выставкэ эмхидхэгшэдые амаршалһанайнгаа һүүлээр премьер-министр Ван Аккер тобшохон үгэ хэлээ. «Наука, техникэ асари ехэ амжалта туйлаа, тусхайлбал, ядерна энерги элирүүлэгдэжэ, промышленностиин бүхы һалбаринуудта үзэгдөөгүй ехэ хубилалта хэхэ зам нээбэ». Удаань Ван Аккер иигэжэ мэдүүлээ: «Хүн түрэлтэнэй аша туһада ямар ехэ юумэ хамтаараа бии болгоод, бүтээгээд байна гээшэбибди гэжэ харуулхын тулада Брюсселиин выставкэ эмхидхэгдэбэ. Арадуудай хоорондо энхэ тайбан байдал мандуулхын, арад зоной ажабайдалые улам һайжаруулхын тулада саашадаашье бүгэдөөрөө хүсэеэ нэгэдүүлэн эршэмтэйгээр хүдэлхэ ёһотойбди.

Тиихэтэй хамта выставкэ хараһан хүн бүхэн, өөрынгөө хүршэ гүрэнние һайнаар мэдэдэг болохо, тэрэнэй туйлаһан амжалтые нюдөөрөө хараха аргатай. Эдэ бүгэдэ арадуудые бэе бэедэнь ойротуулна, эб найрамдал бэхижүүлнэ».

Үй түмэн хүн зониие ... жэгшүүритэ муухай буу зэб... арадууд лэ хүн түрэлтэнэй ... заяае шиидхэжэ байха бэшэ ... Бельгиин гүнзэгы ехээр ... байһан тухай Ван Аккер мэд... «Харин энхэ тайбан байдал ... жо, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы ... дые зол жаргалтай болгохы... лөө ажал-ябуулгаяа эрхилдэг ... дууд лэ хүн түрэлтэнэй хуби ... хүтэлжэ шадаха байна. Ар... заатагүй үгэеэ ойлголсодог б... ёһотой, тэдэнэй хоорондо ... найдабари бии болохо, бүхы ... хэй дээрэ энхэ амгалан ... тогтонижорхо ёһотой гэжэ вы... кэ харахадаа хүн бүхэнэй ой... гараа һаань, хэһэн бүхы ... оролдолгомнай хооһоор хосо... гэжэ манай арад тоолохо юм...

Бельгиин экономикын ме... Мотс, Брюсселиин бургомистр... реманс гэгшэдэй үгэ хэлэһэнэй ... лээр 1958 оной бүхэдэлхэйн вы... кэ Брюссельдэ нээгдэбэ гэжэ ... гиин король Бодуэн соносхоо... гээд баярай хүгжэм дохёоги... дэлээн доро король выставкы... талмай-дээрэ гараба. Эндэ ... мянган айлшад, дэлхэйн хэ... түлөөлэгшэд һуугаа. Выста... хабаадалсаха олон ороной ту... тугууд хабарай зөөлэхэн һал... аажамаар намилзана.

Фашистска булимтара... эсэргүүсэн, дэлхэйн хоёрдох... най үедэ тэмсэһэн Бельгиин ... гүүсэлтын хүдэлөөнэй гер... талмайн тэг дунда тугуудаа ... үргэн зогсоно.

Король Бодуэн выставкын га... соогоо. Бельгиин сэрэгэй са... дууд огторгой өөдэ дэгдэн га... «Б» гэһэн үзэг боложо жа... Һүүлээрнь ондоо самолёдууд ... гиин гурбан үнгэтэй туг б... ниидэ. Эб найрамдалай һу... дэг — гулабхаанууд дээшэ... дээгдэбэ. Иигэжэ 1958 оно... дэлхэйн выставкэ нээгдэ.

Үдэрэй нэгэ часта Бельги... даг СССР-эй элшэн сайд В. И... лов Советскэ павильоной ү... татаатай байһан лентэ таһа ... жа, выставкэ соохиие хаража... хыень эндэ байһан олон зуун ... дые уряа.

Францида зоной тала харалса... правительство байгуулхын тү...

ПАРИЖ, апрелиин 17. (ТАСС). Гайярай правительствын тушаалһаа бууһан дээрэһээ Францин Республикын президент Коти национальна суглаанай болон республикын соведэй партийна бүлэгүүдэй түлөөлэгшэдтэй хэлсээ хэжэ байна.

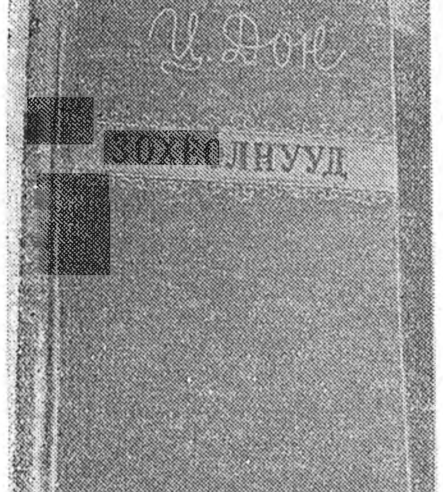
Апрелиин 17-до Франциин Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Политбюро мэдүүлгэ толилоо. «Сакиет-Сиди-Юсеф» гэжэ Тунисай тосхониие Франциин самолёдуудай зэрлигээр бомбодоһонһоо хойшо хоёр һарын туршада Франци Тунис хоёр айхабтар эбгүй болоо. Энээн тушаа ехэ тоосолдоон боложо, һүүлээрнь Гайярай правительство унагаагдаба. Тиимэ болохолоороо, ехэ муу хойшолонтой Алжирай дайнһаа сэхэ дулдыдажа, правительство унаа гээшэ»,—гэжэ ФКП-гэй ЦК-гэй Политбюро мэдүүлбэ. Правительствые тушаалһаань буулгахын түлөө дуугаа үгэһэн депутаду... түлэб зуунэй үзэлтэй парти... гүүдтэ: Коммунистическэ па... түрүү республиканецуудай ц... да, радикалнуудай партида, ... гүүсэлтын демократическа, с... листическэ союзда» хабаатай ... жирта хэгдэжэ байгаа шуһат... оронoймнай улам олон зоной ... шаажа байһые тэдэнэй голо... харуулба гэжэ ЦК-гэй Поли... мэдүүлнэ. Тиимэһээ Алжир... асуудалые эбэй ёһоор ши... хүн зоной тала харалсаха ... тельство байгуулха талаар ... даһан үүсхэл бүхэниие Фр... Коммунистическэ парти дэ... байна гэжэ мэдүүлээд, ним... тельство байгуулхын түлөө ... хыень арад зоноо уряалаа.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Һонин ном гарахань

Бэлигтэ уран зохёолшо Ц. Доной (Цыденжап Дондупович Дондубоной) зохёолнууд согсологдожо, Бурят-Монголой номой хэблэлээр гаргагдахаяа байна. Тэрэ ном соо «Хиртэһэн һара», «Брынзын санха» гэжэ хоёр повесть, «Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн» гэжэ үльгэр болон хэдэхэн рассказ ороно.

«Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн» гэжэ үльгэрһөө отрывок доро үгтэбэ.

„ҮБГЭН ЖЭБЖЭЭНЭЙ МЭРГЭН" ГЭЖЭ ҮЛЬГЭРҺӨӨ

Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн
Үдэшын боро хараанаар
Болзоотын боро толгойн
Орой дээрэнь гаража,
Баатар нойроор унтажа,
Барас шэнгеэр хурхирба.
Үүрэй толон улайржа,
Үдэр болохоо байхада,
Шаазгай хаанай хүбүүн
Шагшага тайжын эльгээһэн
Гурба мянган сэрэгүүд,
Гушан сагаан баатарнууд
Арбан зүгһөөнь хүреэлжэ,
Алаха гэжэ ерэбэ ха.
Долоон жэл гүйжэ эсээгүй
Доёр зээрдэ мориниинь
Зүүдэлжэ хэбтэһэн эзэсэ
Зулгаажа һэрюулжэ ядаба.
Яахаш аргаа барагдажа,
Яашагүй алуулха болоходоо,
Турьяжа толо татуулжа,
Марьяжа мана татуулжа,
Гурба мянган сэрэгыень
Гушан сагаан баатарыень
Түглэ түгсүүл соогуур
Төөрюулжэ орхибо ха даа.
Улаан наран мандажа,
Уняар манан дэгдэжэ,
Һаруул сэлмэг боложо,
Һайхан үдэр боложо,
Шаазгай хаанай хүбүүн
Шагшага тайжын сэрэгүүд
Дахяад тойрожо бүһэлбэ.
Дайлан орохоо түхеэржэ,
Һомо номоо һорижо дэлижэ,
Һэлмэ жадаа далайба ха.
Доёр зээрдэ мориндо
Добтолжо ерэһэн дайсаниие
Тулаха арга байбагүй.
Турьяад марьяад үзэхэдэнь
Толо манаш татабагүй.
Утын аянда аяшаржа,
Үхэһэн шэнгеэр унтаһан,
Үбгэн Жэбжээнэй мэргэнээ
Үдьхэлжэ, сабшажа байгаад,
Хазажа һэрьюулжэ, ядахадаа:
«Харин харатанай газарта
Яһаа хаяжа хосорхо
Ямарш муухай хубитай
Хоёр байгаа гээшэбибди,
Халаг даа!»,—гэжэ гэмшэжэ,
Тоймог баарма эзэнэйнгээ
Толгой дээрэ тонгойжо,
Уйдхартайгаар уйлаба ха.
Бүлхэгэр хара нюдэнһөөнь
Бүлеэн уһан мухариба.
Нэгэ дуһал уһан
Үбгэн Жэбжээнэй мэргэнэй
Үреөһэн шэхэ руу дуһаба.
«Гайха, тагна сааша...
Газар газарай бороо
Ондоо ондоогоор ородог
Байгаа гээшэ ха юм даа!
Бүлеэн бороо ородог
Яагаа жэгтэй һонин,
Ямар орон байба гээшэб?»—
Гэжэ гайхаһаар тагнаһаар,
Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн
Үндыжэ бодожо ерэбэ ха.
«Турья, турья турьянза,
Турьян хэлэһым дуулалза!
Эзэн баармам, яалайбши?
Эндүүрһэнээ ойлгыш даа,
Юунэй бороо хэлээбши?
Яаһан нобшо амитамши?
Үтэр түргөөр харыш!
Үхэхөө байһанаа мэдыш!
Тулалдахаа ерэһэн дайсаншни
Тойрожо бүһэлөөд байнал!»—
Гэжэ мориниинь түүрээбэ ха.
Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн
Үндэгэд гэжэ хараад,
Ерэн тэхын эбэрээр хэһэн
Елэн шара номоо абажа,
Гурба дахин тамшаалгаба.
Гурба мянган сэрэг
Һүрдэжэ үймэжэ гүйлдэбэ.
Һүнэһөө гараха нэгэниинь
Һүнэһөө гаран үхэжэ,
Зүрхөө хахарха, нэгэниинь
Зүрхөө хахаран үхэжэ,
Нюдөө бэлтэрхэ нэгэниинь
Нюдөө бэлтэрэн үхэжэ,
Үнэһэн тоброг болошобо ха.
Гушан сагаан баатарынь
Губхин дабхин ерэбэ.
Үбгэн Жэбжээнэй уурлажа:
«Таталга ядаа болболни,
Табан хургам таһараг!
Табилга ядаа болболни,
Годлиим оно хахараг!»
Гэжэ шэбшээд харбаба.
Гушан сагаан баатарнууд
Гурил тооһон болошобо ха.
Үбгэн Жэбжээнэй мэргэнэй
Үнэн зүрхөө зүрхэлөөд,
Доёр зээрдэдээ мордожо,
Добо дээрэ гарахадань,
Шаазгай хаанай хүбүүн,
Шагшага тайжа мэргэн,
Шаргал азаргаа унаад,
Шанха урдаһаань ерэбэ.
Хүнэй хүсэтэн хоёр
Хүндэлэн нюдөөр харалсажа,
Хүлзэлдэжэ зогсобо ха.
Һаадаг хобтоо һабардана,
Һурша годлёо һугална.
Хүдэр номонуудаа абажа,
Хүбшынь шангые туршажа,
Татажа, тамшаалгажа үзэнэ.
Хаба шадалаа үзэлсэхэ,
Харбалдаха сагынь болобо...
«Хүнэй эхэнэртэ обтожо,
Хүсэжэ ерэһэн нохой
Харба түргөөр!»—гэжэ
Шагшага тайжа хашхарба.
Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн
Үе мүсөө тэниилгээд,
Ерэн тэхын эбэрээр хэһэн
Елэн шара номоёо
Ехээр дэлеэд байтараа,
Төөнтэй буурал үбгэнэй
Түрүүн харбажа болохогүй
Гэжэ хэлэһэн заабариие
Гэнтэ доторoo һанаад:
«Хүн зониие хууражa,
Хүзүүнэй тоором мүлжэһэн
Хүйхэр нохойш хадаа,
Хаанай хүбүүн байнаш!
Харба түрүүн!»—гэбэ ха.
Шаазгай хаанай хүбүүн,
Шагшага мэргэн тайжа,
Шамбай шара номоёо
Шаб байтар дэлижэ,
Үбгэн Жэбжээнэйн тархиие
Таһа харбажа орхино ха.
Монсогор тархиингаа унахада
Малгайм унаба гэлэй гээд,
Өөрынгөө шэди гаргажа,
Үбһэнэй үеэр залгалдаад,
Харбаһан годлииень
Хам шүүрэжэ бaряад,
Эмээлэйнгээ урда бүүргын
Эрмэг дээрэ хадхажархёод:
«Эй баарма! Һохор нохой!
Энэ бэеыемни тудажа харба!
Эмээлыем бү эбдэ!»—гэжэ
Үбгэн Жэбжээнэй хашхарба.
Өөрөө тиигээд харбаба.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и экономики — 47-59. пропаганды и местной, информации — 3... культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00712. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №